

บทที่ ๕

พิธีปฏิบัติของการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินในประเทศไทย

เนื่องจากการให้ความอนุเคราะห์ทางด้านการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้แก่ผู้ประกอบการในรูปของการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน (รวมการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน) มีมากมายหลายประเภท บางประเภทธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้ความอนุเคราะห์ไปแล้ว แต่ไม่เคยมีผู้มาขอรับความอนุเคราะห์ หรือมีผู้มาขอรับความอนุเคราะห์บ้างแต่มีเพียงจำนวนน้อย ไม่เป็นที่นิยม บางประเภทไม่มีผู้มาขอรับความอนุเคราะห์นานแล้ว แต่ยังไม่ได้ออกเล็กระเบียบฯ หรือบางประเภทเป็นการให้ความอนุเคราะห์เป็นการชั่วคราว เมื่อหมดความจำเป็นก็ยกเลิก เนื่องจากการให้ความอนุเคราะห์สำหรับตั๋วสัญญาใช้เงินประเภทต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันบ้างในด้านรายละเอียด ดังนั้น จึงขอกล่าวถึงเพียงพิธีปฏิบัติของการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินประเภทที่สำคัญ ๆ และกำลังอยู่ในความนิยบบางประเภทดังต่อไปนี้

ตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อการส่งสินค้าออก

การให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ส่งออกในปัจจุบันอาศัยตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๔ เป็นต้นมา และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกฉบับต่าง ๆ อีกหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายคือฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๑๓ มีผลตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๒๔ เป็นต้นมา สำหรับระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยทั้ง ๗ ฉบับดังกล่าว มีพิธีปฏิบัติซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ก. เริ่มขอรับความอนุเคราะห์

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

ยื่นแสดงความจำนงต่อธนาคารพาณิชย์ว่าต้องการที่จะขอตั๋วสัญญาใช้เงินมาขายลดต่อธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นำตั๋วสัญญาใช้เงินไปขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

ไทย พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการ เช่น ฐานะการเงิน ประวัติการดำเนินงาน เป็นต้น และต้องแจ้งด้วยว่าต้องการจะขอขายลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตาม เอกสารประกอบตัวประเภทใดใน ๔ ประเภท คือ

- ก) เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้
- ข) สัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า
- ค) ตัวแลกเงินที่มีกำหนดเวลาชำระเงิน (Usance Export Bill)
- ง) ใบรับฝากสินค้า

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อได้รับรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้ขอรับความอนุเคราะห์แล้ว ก็จะพิจารณา ฐานะการเงินและประวัติการดำเนินงานของผู้ขอรับความอนุเคราะห์ว่า สมควรที่จะได้รับการอนุเคราะห์ ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้า ออก พ.ศ. ๒๕๑๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะได้รับการอนุเคราะห์ ก็จะทำเรื่อง เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่นเอกสารดังต่อไปนี้

ก) หนังสือยินยอมให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงินฝาก เพื่อชำระหนี้ อันเกิดขึ้น เนื่องจากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความอนุเคราะห์ตามระเบียบนี้ (ยื่นเพียงครั้ง เดียว และใช้ได้ทุกราย)

ข) หนังสือขออนุมัติให้ เป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้ เพื่อขออนุมัติต่อธนาคาร แห่งประเทศไทย ให้ผู้ที่ประสงค์จะออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามระเบียบนี้ เป็นผู้ส่งออกที่พึง เชื่อถือได้ พร้อมทั้งระบุว่า ผู้ส่งออกต้องการจะออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามเอกสารประกอบตัวประ เภทใด

อนึ่ง ถ้าผู้ส่งออกรายใดอยู่ในข่ายที่จะได้รับการอนุเคราะห์เป็นกรณีพิเศษ เช่น เป็นผู้ส่งสินค้าอุตสาหกรรมออก เป็นผู้ส่งออกรายใหม่และรายย่อย เป็นบริษัทการค้าระหว่าง ประเทศที่ได้รับการส่งเสริม หรือเป็นผู้ส่งออกที่ใช้บริการเรือไทย ก็ต้องทำหนังสือขออนุมัติเป็นกรณี พิเศษ

ค) รายละเอียด เกี่ยวกับผู้ส่งออก เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ประกอบในการที่จะพิจารณาว่าอยู่ในข่ายสมควรให้ความอนุเคราะห์ตามระเบียบหรือไม่

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือและ เอกสารต่าง ๆ จากธนาคารพาณิชย์แล้ว จะพิจารณาว่าสมควรจะให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์เป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้ สามารถนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายช่วงลดได้หรือไม่ เมื่อมีการพิจารณาและอนุมัติให้เป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้แล้วก็จะทำหนังสือแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ พร้อมกันนี้ก็กำหนดวงเงินให้ความอนุเคราะห์สำหรับธนาคารพาณิชย์แต่ละธนาคารไว้ด้วย

ข. การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้ส่งออกต้องการขอรับความอนุเคราะห์ จะออกตัวสัญญาใช้เงินเพื่อนำไปขายลดกับธนาคารพาณิชย์ พร้อมด้วยแนบ เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน เช่น เลตเตอร์ออฟเครดิต สัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า ตัวแลกเงิน หรือใบรับฝากสินค้า

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อได้รับตัวสัญญาใช้เงินที่ผู้ขอรับความอนุเคราะห์มาขอขายลด พร้อมด้วย เอกสารประกอบตัวแล้ว จะทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารหลักฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งพิจารณาว่าถูกต้องตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยและสมควรซื้อลดไว้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามระเบียบและสมควรซื้อลดไว้ได้ ก็จะได้รับซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน (Discount) ไว้โดยหักส่วนลดไว้ในอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี

หลังจากนั้นธนาคารพาณิชย์จะนำตัวสัญญาใช้เงินที่รับซื้อลดไว้ ไปขอขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่นหนังสือและ เอกสารดังต่อไปนี้

ก) หนังสือขอขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงิน

ข) ตัวสัญญาใช้เงินซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้สลักหลังโอนให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ไทย

ค) สำเนาเอกสารประกอบตั๋วสัญญาใช้เงิน เนื่องจากการส่งสินค้าออก ซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้รับรองสำเนาถูกต้องแล้ว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

หลังจากได้รับหนังสือและ เอกสารพร้อมทั้งตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำการตรวจสอบว่าถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามระเบียบสมควรรับช่วงซื้อลดไว้ได้หรือไม่ โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบดังนี้

ก) ตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสาร

ข) ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์ในหนังสือขอขายช่วงลดตั๋วสัญญาใช้เงิน และหลังตั๋วสัญญาใช้เงิน

ค) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของตั๋วสัญญาใช้เงิน เช่น มีข้อความครบถ้วนถูกต้องตามลักษณะของตั๋วสัญญาใช้เงิน จำนวนเงินที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรตรงกัน ข้อความที่ขูดลบขีดฆ่าต้องมีลายมือชื่อผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินกำกับ วันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงินจะต้องไม่เป็นวันที่ล่วงหน้า วันครบกำหนดใช้เงินต้องไม่เกินวันที่ผู้ส่งออกจะได้รับชำระค่าสินค้า แต่จะต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด อัตราส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์ได้ซื้อลดไว้จะต้องไม่เกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (ร้อยละ ๗ ต่อปี) โดยไม่มีการเรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติม จำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินต้องไม่สูงกว่าจำนวนที่ธนาคารพาณิชย์ให้ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้การสลักหลังของธนาคารพาณิชย์โอนตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ง) ตรวจเอกสารประกอบตั๋วสัญญาใช้เงิน เช่น

๑) สำเนาหรือรูปถ่ายของเอกสารประกอบตั๋วสัญญาใช้เงิน ได้มีการรับรองว่า เป็นสำเนาหรือรูปถ่ายที่แท้จริง โดยผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์ผู้ขอขายช่วงลด

๒) จำนวนเงินที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงินจะต้องไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังต่อไปนี้

(ก) ร้อยละ ๔๐ ของจำนวนเงินตามตั๋วแลกเงิน

(ข) ร้อยละ ๔๐ ของจำนวนเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต

(ค) ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเงินตามสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า

(ง) ร้อยละ ๔๐ ของมูลค่าในใบรับฝากสินค้า เพื่อส่งออก ตามหลักฐานที่ธนาคารพาณิชย์ประเมิน ซึ่งต้องไม่สูงกว่าราคาตลาดของสินค้านั้น ๆ

(จ) ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิตสำหรับตัวสัญญาใช้เงินที่ออกตาม เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้ ที่เปิดมา เป็นค่าสินค้าซึ่งได้มีใบรับฝากสินค้าที่ได้นำมาประกอบการออกตัวสัญญาใช้เงินซึ่งได้นำมาขายช่วงลดตาม (ง) และได้มีการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินนั้นแล้ว แต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าสินค้า โดยคำนวณจากปริมาณสินค้าคงเหลือในใบรับฝากสินค้า ตามราคาต่อหน่วยใน เลตเตอร์ออฟเครดิต^๑

การคำนวณเงินตราต่างประเทศ เทียบ เป็นบาท ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเกี่ยวกับการรับช่วง^๒

๓) เงื่อนไขต่าง ๆ ของเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน

(ก) เลตเตอร์ออฟเครดิต เช่น

- เป็น เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้
- ถ้ามีข้อแก้ไขเพิ่มเติมต่าง ๆ เกี่ยวกับ เลตเตอร์ออฟเครดิต

ธนาคารพาณิชย์จะต้องถ่ายรูปมาให้ครบ เช่น มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมข้อความต่าง ๆ มีการต่ออายุ มีการส่งสินค้าออกไปบางส่วนแล้ว ฯลฯ

- มูลค่าสินค้าใน เลตเตอร์ออฟเครดิตถ้ารวมเอาค่าระวางเข้าไว้ด้วย โดยที่ผู้ส่งออกไม่ได้เป็นผู้จ่ายจะต้องหักค่าระวางออกก่อนแล้วจึงคำนวณจำนวนเงินที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน จะต้องไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าสินค้า (Cost)

^๑ ตัวอย่าง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตัวฯ ตามใบรับฝากสินค้าไว้ในอัตราไม่เกินร้อยละ ๘๐ ต่อมาผู้ขอรับความอนุเคราะห์ขอชำระหนี้ และขอขายลดตามตัวฯ ฉบับใหม่ตาม เลตเตอร์ออฟเครดิต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดไว้ในอัตราไม่เกินร้อยละ ๘๐

^๒ ปัจจุบันอัตราแลกเปลี่ยน ๒๒ บาทต่อ ๑ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ถ้าเป็นเงินสกุลอื่นให้ใช้ค่าเทียบเท่า (มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๕)

- ต้องระบุชนิด ปริมาณ มูลค่าสินค้า เมืองท่าปลายทาง

วันส่งสินค้า และวันหมดอายุของ เลต เตอร์ออฟ เครดิต

(ข) สัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า เช่น

- สัญญาซื้อขายต้องมีการลงนามทั้ง ๒ ฝ่าย
- ผู้ซื้อจะต้องอยู่ต่างประเทศ แต่อาจมีตัวแทนกระทำการใน

ประเทศโดยมีหนังสือมอบอำนาจก็ได้

- ต้องระบุชนิด ปริมาณ และมูลค่าสินค้า และ เมืองท่าปลายทาง

หากมูลค่าสินค้ามีช่วงสูงและต่ำ ให้ถือเอาตามมูลค่าที่ต่ำกว่า

- ถ้ามูลค่าสินค้าในสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้านั้นรวมค่าระวาง

ไว้ด้วย และผู้ส่งออกไม่ได้เป็นผู้ออกค่าระวาง จะต้องหักค่าระวางออกก่อนที่จะคำนวณจำนวนเงินเพื่อออกตัวสัญญาใช้เงินในอัตราร้อยละ ๗๐

- ต้องกำหนดวันส่งสินค้า

- ฯลฯ

(ค) ตั๋วแลกเงิน เช่น

- เป็นตั๋วแลกเงินซึ่ง เกิดจากการส่งสินค้าออกที่มีกำหนดเวลา

ชำระเงิน (Usance Export Bill)

- ต้องแนบ ล.ป.๖๑ และสำเนา Invoice

- ชื่อผู้รับประโยชน์ในตั๋วแลกเงินกับ ล.ป.๖๑ และ Invoice จะต้องตรงกัน ถ้าไม่ตรงกันจะต้องมีใบโอน ล.ป.๖๑ มาแสดงด้วย

- กำหนดเวลาชำระเงินในตั๋วแลกเงินจะต้องตรงกับจำนวนใน

ล.ป.๖๑

- ฯลฯ

(ง) ใบรับฝากสินค้า เช่น

- ใบรับฝากสินค้าต้องระบุวันที่

- โกดัง หรือสถานที่ เก็บสินค้าจะต้องเป็น โกดังหรือสถานที่

เก็บสินค้าที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว

- ชนิดและปริมาณสินค้า
- ต้องมีใบประเมินราคาสินค้าของธนาคารพาณิชย์ และต้องระบุจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้ผู้ส่งออกปฏิบัติตามใบรับฝากสินค้า
- วันที่ในใบรับฝากสินค้าและใบประเมินราคาสินค้าจะต้องเป็นวันที่ก่อนหรือวันเดียวกันกับวันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงิน
- ฯลฯ

๔) รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า เช่น

- (ก) เป็นสินค้าที่เกิดจากการค้าอันสุจริต
- (ข) ไม่เป็นสินค้าที่อยู่ในระหว่างห้ามส่งออก
- (ค) ไม่เป็นสินค้าที่ถูกห้ามการส่งออก จากธนาคารแห่งประเทศไทย
- (ง) ถ้าเป็นสินค้าที่มีโควตาจะต้องส่งออกไม่เกินโควตาที่ได้รับ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ว่าตรงตามระเบียบและหลักเกณฑ์แล้วก็จะยอมรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน (Rediscount) จากธนาคารพาณิชย์ โดยหักส่วนลด (อัตรารับช่วงซื้อลด) ไว้ในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี

ตัวอย่าง เช่น ธนาคาร ก.นำตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ส่งออกมาขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ๑ ฉบับ มูลค่า ๑,๐๐๐,๐๐๐.- บาท กำหนดชำระคืนภายใน ๗๓ วัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักส่วนลดไว้ ๑๐,๐๐๐.- บาท คงจ่ายเงินให้ธนาคารพาณิชย์ผู้ขายช่วงลดเพียง ๙๙๐,๐๐๐.- บาท ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ส่วนลด} &= \text{เงินต้น} \times \frac{๕}{๑๐๐} \times \frac{\text{จำนวนวัน}}{๓๖๕} \\
 &= ๑,๐๐๐,๐๐๐ \times \frac{๕}{๑๐๐} \times \frac{๗๓}{๓๖๕} \\
 &= ๑๐,๐๐๐.- \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ในทางปฏิบัติ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่จ่ายเป็นตัวเงินสดให้ธนาคารพาณิชย์ แต่จะโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยทำใบแจ้งการเครดิตบัญชีส่งให้ธนาคารพาณิชย์ไว้เป็นหลักฐาน

ค. ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงิน

ตามระเบียบ เมื่อผู้ส่งออกได้รับชำระเงิน หรือถือว่าได้รับชำระเงินค่าสินค้าไม่ว่าจะเต็มจำนวนหรือบางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนด ธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ และต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนด เมื่อตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงินแล้ว แต่ยังไม่มีการชำระเงิน หรือชำระเงินเป็นบางส่วน มักจะเป็นกรณีที่ไม่มีการส่งออก หรือส่งออกเป็นบางส่วน นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามจำนวนเงินในตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อเป็นการชำระหนี้แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี ตามจำนวนเงินและเวลาที่เกี่ยวข้องอีกด้วย สำหรับพิธีปฏิบัติมีดังนี้

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระ ๑ วัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบว่ามีตัวสัญญาใช้เงินฉบับใดบ้างที่ยังไม่ชำระเงิน ธนาคารจะเตรียมหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันรุ่งขึ้นทันที พร้อมกับเตรียมคิดเบี้ยปรับ (ถ้ามี) ด้วย ครั้นถึงวันรุ่งขึ้นตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงิน ธนาคารจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ เพื่อเป็นการชำระหนี้และค่าเบี้ยปรับ (ถ้ามี) ทันที และส่งใบแจ้งการเดบิตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งส่งตัวสัญญาใช้เงินคืนธนาคารพาณิชย์ เพื่อคืนให้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าได้หักบัญชีเงินฝากเพื่อเป็นการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินพร้อมทั้งค่าเบี้ยปรับแล้ว ธนาคารพาณิชย์ก็จะเรียกร้องให้ผู้ส่งออกชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่ครบกำหนดชำระพร้อมทั้งค่าเบี้ยปรับ ๑๑% ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดมา โดยธนาคารพาณิชย์จะเรียกเก็บเกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดจากธนาคารพาณิชย์ไม่ได้ และเมื่อได้รับชำระหนี้แล้ว ธนาคารพาณิชย์จึงจะคืนตัวสัญญาใช้เงินให้

๓. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

จะต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินพร้อมทั้งเบี้ยปรับให้ธนาคารพาณิชย์ตามที่ธนาคารพาณิชย์แจ้งมา ซึ่งก็เป็นจำนวนเดียวกันกับที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดจากธนาคารพาณิชย์

ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ผู้ส่งออกจะต้อง เป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ที่ตนนำตัวสัญญาใช้ เงินไปขายลด และมีบัญชีเงินฝากประเภทกระแสรายวัน (Current Account) ที่ธนาคาร ดังนั้น ในการชำระหนี้ดังกล่าว ธนาคารพาณิชย์ก็จะใช้วิธีหักบัญชีเงินฝากของผู้ส่งออก และส่งใบแจ้งการ เดบิตบัญชี (Debit Advice) ให้เป็นหลักฐาน

แต่ในกรณีที่ผู้ส่งออกมีเงินอยู่ในบัญชีไม่พอชำระหนี้ ผู้ส่งออกจะต้องนำเงินเข้าบัญชีให้เพียงพอในการชำระหนี้ ถ้าไม่สามารถทำได้ก็อาจจะขอทำความตกลงกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อขอสินเชื่อจากธนาคารก็ได้

ง. การชำระคืนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้ขอรับความอนุเคราะห์ได้รับชำระค่าสินค้าไม่ว่าจะเต็มจำนวน หรือ บางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดก็ตี หรือในกรณีที่ถือว่ามี การได้รับชำระค่าสินค้าก็ตี ผู้ขอรับความอนุเคราะห์จะต้องแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ และต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือ บางส่วนตามสัดส่วนที่ได้รับชำระหรือถือว่าได้รับชำระแล้วแต่กรณี

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้จากผู้ส่งออกแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ ว่าผู้ส่งออกตัวสัญญาใช้เงินได้รับชำระค่าสินค้าหรือถือว่าได้มีการรับชำระค่าสินค้าแล้ว และต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งหมด หรือ บางส่วนตามสัดส่วนที่ผู้ส่งออกตัวสัญญาใช้เงินได้รับชำระ หรือถือว่าได้รับชำระแล้วแต่กรณี ภายใน ๒ วันทำงาน นับจากวันที่ผู้ส่งออกตัวสัญญาใช้เงินได้รับชำระ แล้วแต่กรณีโดยยื่น เอกสารต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ดังต่อไปนี้

ถ้ามีการออกตั๋วแลกเงินชนิดจ่ายเมื่อเห็น ส่งไปเรียกเก็บให้ถือว่ามีการชำระเงินไม่เกิน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ออกตั๋วแลกเงิน สำหรับตั๋วแลกเงินชนิดมีกำหนดเวลา (Usance Export Bill) ให้ถือว่าได้มีการชำระเงินไม่เกิน ๑๐ วัน นับแต่วันครบกำหนดชำระเงินตามตั๋วแลกเงิน

- ก) หนังสือขอชำระตัวสัญญาใช้เงินตามระเบียบการฯ ตัวสินค้าออก
- ข) สำเนารูปถ่ายคู่ฉบับ ล.ป.๖๑ ที่มีการขายเงินแล้ว
- ค) สำเนาใบแจ้งการซื้อเงินตราต่างประเทศ

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับหนังสือขอชำระตัวสัญญาใช้เงิน ตามระเบียบการฯ ตัวสินค้าออก พร้อมเอกสารจากธนาคารพาณิชย์แล้ว จะปฏิบัติดังนี้

- ก) ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของ เอกสารต่าง ๆ
- ข) ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์ในหนังสือขอชำระฯ
- ค) ตรวจสอบสำเนารูปถ่ายคู่ฉบับ ล.ป.๖๑ ที่มีการสลักหลังขายเงินตราต่างประเทศ ว่าจำนวนเงินที่ขอชำระก่อนกำหนดถูกต้องตามสัดส่วนของเงินตราต่างประเทศหรือไม่ ตามระยะเวลาที่เกี่ยวข้องสำหรับจำนวนที่ขอชำระบางส่วนก่อนตัวฯ ถึงกำหนด (กรณีชำระบางส่วนก่อนครบกำหนด)
- ง) ตรวจสอบเอกสารที่ส่งออกมาถูกต้องหรือไม่
- จ) ตรวจสอบวันที่รับซื้อเงินใน ล.ป.๖๑ ว่ามีการชำระเข้าหรือไม่ ถ้ามีการชำระเข้า จะทำการปรับในวันรุ่งขึ้น
- ฉ) กรณีชำระบางส่วน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ พร้อมทั้งคืนส่วนลดบางส่วนตามระยะเวลาที่คงเหลือและส่งใบแจ้งการเติบโตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ เป็นหลักฐาน
- ช) กรณีชำระครบถ้วน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ พร้อมทั้งคืนส่วนลดสำหรับระยะเวลาที่เหลืออยู่ให้ และส่งใบแจ้งการเติบโตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งส่งตัวสัญญาใช้เงินคืนธนาคารพาณิชย์ เพื่อคืนให้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

หมายเหตุ

กรณีที่มีการชำระคืนก่อนตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน โดยไม่มีการส่งออกเต็มจำนวน หรือเพียงบางส่วน พิธีปฏิบัติ เหมือนกับกรณีที่มีการส่งออกครบถ้วนหรือบางส่วน ยกเว้น

๑. ธนาคารพาณิชย์ไม่ต้องยื่นสำเนารูปถ่ายคู่ฉบับ ล.ป.๖๑ ที่มีการขายเงินแล้ว และ สำเนาใบแจ้งการซื้อเงินตราต่างประเทศ เพราะไม่มีการส่งออก

๒. ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องคิดเบี้ยปรับจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี

จ. การปฏิบัติตามระเบียบ การติดตาม และการลงโทษ

๑. การปฏิบัติตามระเบียบ

ธนาคารพาณิชย์ที่ขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินอัน เกิดจากการส่งสินค้าออก แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องปฏิบัติและยินยอมรับพันธะหน้าที่ตามระเบียบดังต่อไปนี้

ก) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า ตัวสัญญาใช้เงินที่นำมาขายช่วงลดนั้น เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ถูกต้องตรงตามที่ระเบียบกำหนดไว้ทุกประการ

ข) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า จำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่นำมาขายช่วงลด เมื่อรวมกับจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินฉบับอื่นที่ออกโดยใช้เอกสารชุดเดียวกัน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดไว้ (ถ้าหากมี) จะต้องไม่เกินจำนวนที่ระบุไว้ในระเบียบ

ค) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า ระยะเวลาที่ขอความอนุเคราะห์ตามตัวสัญญาใช้เงินที่นำมาขายช่วงลด เมื่อรวมกับระยะเวลาที่ได้รับความอนุเคราะห์ตามตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดไว้แล้ว สำหรับสินค้าจำนวนเดียวกันต้องไม่เกินกว่า ๑๘๐ วัน

ง) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า มีสินค้าจำนวนครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในใบรับฝากสินค้าที่นำมาออกตัวสัญญาใช้เงิน หรือที่ระบุไว้ในเอกสารที่ธนาคารพาณิชย์รับรอง ตลอดเวลาจนกว่าจะจัดส่งสินค้านั้นออก

จ) ต้องจัดส่ง เอกสารแสดงการจัดซื้อสินค้าที่ธนาคารพาณิชย์รับรองและ เอกสารอื่น ๆ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเห็นสมควร ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน

๔๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตาม เลตเตอร์ออฟเครดิต หรือสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องรับรองว่ามีสินค้า เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า ที่ระบุใน เอกสารประกอบตั๋วสัญญาใช้เงิน สำหรับกรณีที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นจำนวนเงินไม่เต็มตามที่กำหนดในระเบียบ ธนาคารพาณิชย์ต้องรับรองว่ามีสินค้า เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าสัดส่วนของจำนวนดังกล่าว

จ) ต้องจัดให้ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินส่งสินค้าออกไม่เกินวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด และเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินที่ได้ขายช่วงลดโดยคำนวณจากราคาและปริมาณที่กำหนดในเลตเตอร์ออฟเครดิต สัญญาซื้อขาย คำสั่งซื้อสินค้า หรือใบรับฝากสินค้าแล้วแต่กรณี และธนาคารพาณิชย์ต้องจัดส่งหลักฐานการส่งสินค้าออกให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด

สำหรับกรณีตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามตัวแลกเงิน ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดส่งหลักฐานการรับชำระเงินตราต่างประเทศให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับชำระหนี้ หรือวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระแล้วแต่กรณี

ข) เมื่อผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้รับชำระค่าสินค้าไม่ว่าจะเต็มจำนวนหรือบางส่วนก่อนวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดก็ดี หรือในกรณีที่ถือว่ามี การได้รับชำระค่าสินค้าก็ดี ธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ และต้องชำระหนี้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งหมด หรือบางส่วนตามสัดส่วนที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้รับชำระหรือถือว่าได้รับชำระแล้วแต่กรณี ภายใน ๒ วัน ทำงาน นับจากวันที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้รับชำระหรือถือว่าได้รับชำระแล้วแต่กรณี

เมื่อได้รับชำระหนี้ตามข้อนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจ่ายส่วนลดสำหรับจำนวนเงินที่ชำระคืนนั้นให้แก่ธนาคารพาณิชย์บางส่วนตามสัดส่วนในอัตราที่รับช่วงซื้อลดไว้

๒. การติดตามการปฏิบัติตามระเบียบ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินไว้แล้ว จะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารและการปฏิบัติตามระเบียบ ถ้าพบข้อบกพร่องผิดพลาด หรือไม่เป็นการปฏิบัติตามระเบียบ ก็จะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ชี้แจงหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง ในบางกรณีผู้รับ

ความอนุเคราะห์ หรือธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ หรือมีเจตนาจะฝ่าฝืนระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะพิจารณาปรับต่อไป

การไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบส่วนใหญ่ได้แก่ การที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ออกตรวจสอบปริมาณสินค้าในโกดังของผู้รับความอนุเคราะห์แล้วไม่พบสินค้า หรือมีสินค้าขาดจำนวน หรือการที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินไม่ส่งออกภายในกำหนดเวลา หรือธนาคารพาณิชย์ไม่ส่งหลักฐานการส่งสินค้าออกภายในกำหนดเวลา เป็นต้น

การที่เจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับเจ้าหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ออกตรวจสอบปริมาณสินค้าของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ณ โกดังสินค้าแล้ว ปรากฏว่าไม่มีสินค้าในโกดังหรือสินค้าขาดจำนวน ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะทำหนังสือแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ชี้แจงเหตุผลภายใน ๗ วันทำการ ถ้าหากธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชี้แจงเหตุผลพร้อมส่งหลักฐานประกอบคำชี้แจงภายในกำหนดเวลาได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะพิจารณาปรับตามระเบียบ

๓. การคิด เบี้ยปรับ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ธนาคารพาณิชย์หรือผู้รับความอนุเคราะห์ฝ่าฝืนระเบียบ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิด เบี้ยปรับจากผู้รับความอนุเคราะห์ผ่านธนาคารพาณิชย์ หรือคิดเบี่ยปรับจากธนาคารพาณิชย์ดังต่อไปนี้

ก) ในกรณีที่ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์ขายช่วงลดแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่เป็นไปตามที่ธนาคารพาณิชย์รับรองในข้อ จ.๑. ก) ข) ค) หรือ ง) หรือในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในข้อ จ.๑. จ) หรือในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่ส่งหลักฐานการรับชำระ เงินตราต่างประเทศให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายในกำหนดตามข้อ จ.๑. ฉ) วรรคสอง หรือในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่แจ้งหรือไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนดในข้อ จ.๑. ข) ไม่ว่าจะ เป็น เพราะความล่าช้าของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือของธนาคารพาณิชย์เอง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี่ยปรับในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ไม่มีสินค้าครบถ้วนตามที่ธนาคารพาณิชย์รับรองไว้ในข้อ จ.๑. ง) นอกจากจะคิดเบี่ยปรับตามวรรคหนึ่งแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิด เบี่ยปรับจากธนาคารพาณิชย์ผู้ขายช่วงลดโดยตรงเพิ่มขึ้นอีกในอัตราร้อยละ ๒ ต่อปี ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง โดยธนาคารพาณิชย์จะ เรียกเบี่ยปรับสำหรับกรณีนี้จากผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินมิได้

ข) ในกรณีที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินไม่ส่งสินค้าออกให้ตรงตามที่กำหนดในระเบียบ หรือธนาคารพาณิชย์ไม่ส่งหลักฐานการส่งสินค้าออกภายในกำหนดตามข้อ จ.๑. ฉ) วรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกรณีที่มีการชำระเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามใบรับฝากสินค้าส่วนที่ยังมิได้ส่งสินค้าออกตามข้อ จ.๑. ฉ) วรรคหนึ่งแล้ว และได้มีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินตาม เลต เตอร์ออฟเครดิตแทน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับตามวรรคหนึ่งตั้งแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามใบรับฝากสินค้า

ค) ในกรณีที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินไม่ส่งสินค้าส่วนที่ไม่ได้แสดงไว้ในเอกสารตามข้อ จ.๑. จ) ภายในเวลาที่กำหนดในข้อ จ.๑. ฉ) วรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี ตามสัดส่วนจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงินที่ไม่ได้ส่งออกกับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๕๑ นับจากวันที่นำตั๋วสัญญาใช้เงินมาขายช่วงลดจนถึงวันที่มีการชำระเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินหรือวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด

ถ้าเหตุที่ธนาคารพาณิชย์ต้อง เสีย เบี้ยปรับ เกิดขึ้น เพราะความผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ธนาคารพาณิชย์จะ เรียก เบี้ยปรับจากผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เก็บจากธนาคารพาณิชย์

๔. การคืน เบี้ยปรับ

ถ้าปรากฏในภายหลังว่าการที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินไม่สามารถส่งออกได้นั้นมิใช่ความผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินสามารถส่งออกได้ภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคืน เบี้ยปรับให้โดยมีรายละเอียดดังนี้

ก) ในกรณีตามข้อ ค.ข) หรือ ค) ถ้าธนาคารพาณิชย์ได้จัดส่งคำชี้แจงพร้อมทั้งแสดงหลักฐานของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดแสดงสาเหตุที่ส่งออกไม่ได้ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเป็นที่

พอใจว่า การที่ส่งออกไม่ได้นั้นมิใช่ความผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๘ ต่อปี โดยจะคืน เบี้ยปรับให้ในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี ตามจำนวนเงินกับระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

ข) ในกรณีที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินสามารถส่งออก ซึ่งสินค้าส่วนที่ยังไม่ได้ส่งออกตามข้อ ค. ข) หรือ ค) ได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด และธนาคารพาณิชย์ได้ส่งหลักฐานการส่งออกของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินมากับคู่มือฉบับ ล.ป. ๖๑ ที่เกี่ยวกับสินค้านั้น พร้อมกับยื่นหนังสือขอคืน เบี้ยปรับ เนื่องจากมีการส่งสินค้าออกแล้ว ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคืน เบี้ยปรับให้ตามจำนวนที่ได้หักไว้ทั้งจำนวน

ถ้าหากธนาคารแห่งประเทศไทยคืน เบี้ยปรับให้แก่ธนาคารพาณิชย์ในอัตราเท่าใด ธนาคารพาณิชย์ต้องคืน เบี้ยปรับดังกล่าวให้แก่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินในอัตราเดียวกัน

๕. การขอขดเคยการส่งออก

ในบางกรณีที่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินไม่สามารถส่งออก หรือส่งออกไม่ครบตามจำนวนเนื่องจาก เหตุสุจริตย เช่น

- ก) ไฟไหม้สินค้า
- ข) ไฟไหม้โรงงานผลิตสินค้าจนไม่สามารถผลิตสินค้าส่งออกได้
- ค) สินค้าเสียหาย เพราะภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม พายุฝน
- ง) พืชผลเสียหาย เพราะภัยธรรมชาติจนหาวัตถุดิบมาผลิตสินค้าไม่ได้
- จ) สินค้าที่จะส่งออกถูกโจรกรรม
- ฉ) ไม่มีระวาง เรือ
- ช) เรือล่มขณะขนส่งสินค้าลง เรือ
- ช) ผู้ซื้อขอยกเลิกการสั่งซื้อโดยมิใช่ความผิดของผู้ออกตั๋ว
- ฉ) ทางการห้ามส่งออกภายหลังจากที่ออกตั๋วมาขายช่วงลดแล้ว
- ญ) ประเทศผู้ซื้อห้ามนำ เข้าภายหลังจากที่ออกตั๋วมาขายช่วงลดแล้ว
- ฎ) เกิดสงครามหรือวิกฤตการณ์การเมืองในประเทศผู้ซื้อ ภายหลังจาก

ที่ออกตั๋วมาขายช่วงลดแล้ว เป็นต้น

ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินอาจจะขอม้วนผันให้นำการส่งออกตาม เอกสารฉบับอื่นที่ไม่เคยนำมาขายช่วงลดมาชดเชย เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เหตุสุดวิสัยดังกล่าวถึงขนาดทำให้ไม่สามารถส่งออกได้ โดยมีใช้ความผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ก็อาจจะม้วนผันให้นำการส่งออกตาม เอกสารฉบับอื่นซึ่งยังไม่เคยนำมาขายช่วงลดมาชดเชยได้ พร้อมทั้งคืน เบี้ยปรับให้ทั้งจำนวนโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ก) ต้องทำการส่งสินค้าออก และส่งหลักฐานให้ธนาคารใน ๔๐ วัน นับแต่วันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด และต้องหลังวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินครบกำหนดใช้เงิน เพื่อป้องกันมิให้ผู้ออกตั๋วหาผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงการส่งสินค้าดังกล่าว

ข) เอกสารที่ขอชดเชยต้องไม่เคยออกตัวมาขายช่วงลด หรือขายทดแทนรายอื่น และนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาถูกต้องแล้ว

ค) ต้องเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน

ง) จำนวนเงินที่นำมาชดเชยจะต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนที่ขาดส่ง

จ) เอกสารที่ขอชดเชยจะต้องลงวันที่หลัง เอกสารฉบับ เดิมที่ส่ง

ออกไม่ได้

ฉ) ผู้ออกตัวเป็นผู้ส่งออกเอง และเป็นสินค้าของผู้ออกตัว

ช) เอกสารที่ขอชดเชยจะต้องทำการส่งสินค้าออกแล้ว จะนำ

เอกสารที่รอการส่งออกมาชดเชยไม่ได้

๖. การลงโทษ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะสั่งระงับการให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นการชั่วคราว หรือตลอดไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

ก) ผู้ออกตัวไม่สามารถส่งออกได้โดยไม่มีการขอชดเชยการส่งออก ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะระงับการรับช่วงซื้อลดไว้ชั่วคราวจนกว่าผู้ออกตัวจะสามารถส่งออกได้คุ้มกับจำนวนที่ขาดส่งก็ได้

ข) ผู้ออกตั๋ววงใจฝ่าฝืนระเบียบโดยมิเจตนาทุจริต ธนาคารแห่งประเทศไทย อาจยกเลิกการให้ความอนุเคราะห์ หรือระงับการให้ความอนุเคราะห์ไว้ชั่วคราวจนกว่าธนาคารพาณิชย์ จะรับรองความประพฤติก็ได้

นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะลงโทษธนาคารพาณิชย์ โดยจะไม่รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือลดจำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือลดวงเงินที่จะรับช่วงซื้อลดก็ได้ โดยเฉพาะเมื่อมีกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

ก) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ที่จะขายช่วงลดตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น ปฏิบัติไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์

ข) เมื่อได้มีการจำหน่ายทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์

ค) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบประการใดประการหนึ่ง หรือมีพฤติการณ์ในทำนองที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของระเบียบนี้

ตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อกิจการอุตสาหกรรม

การให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรมในปัจจุบัน อาศัยตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเริ่มใช้เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฉบับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ โดยมีวิธีปฏิบัติงานซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ก. เริ่มขอรับความอนุเคราะห์

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

ยื่นแสดงความจำนงต่อธนาคารพาณิชย์ว่าต้องการที่จะขอนำตั๋วสัญญาใช้เงินมาขายลดต่อธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นำตั๋วสัญญาใช้เงินไปขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก) แบบรายงานของผู้รับความอนุเคราะห์ เพื่อการออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามระเบียบว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗

ข) บัญชี ต้นทุนการผลิตและบัญชีกำไรขาดทุนงบดุล ฉบับที่ผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมยื่นต่อกรมสรรพากร และแสดงรายการโดยละเอียด

ค) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแสดงรายการโดยละเอียด (สำหรับกิจการ
อุตสาหกรรมที่ประสงค์จะขอรับวงเงินอนุเคราะห์ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐.- บาท)

ง) สำเนาหรือรูปถ่ายใบอนุญาตให้ตั้งโรงงานและใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ
โรงงาน และใบอนุญาตอื่น ๆ ที่จะต้องมีตามกฎหมาย

จ) หนังสือบริคณห์สนธิรายชื่อผู้ถือหุ้น

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อได้รับ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของผู้รับความอนุเคราะห์แล้ว ก็จะพิจารณา
ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนประวัติการดำเนินงานของผู้ขอรับความอนุเคราะห์ว่า
สมควรจะให้สินเชื่อหรือไม่ และควรจะให้ในจำนวนเท่าใด และจะต้องพิจารณาด้วยว่าผู้ขอรับความ
อนุเคราะห์อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับความอนุเคราะห์ ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการ
รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗ และที่แก้ไขเพิ่ม
เติมหรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะได้รับการอนุเคราะห์ก็จะทำเรื่อง เสนอต่อธนาคาร
แห่งประเทศไทย โดยยื่น เอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

ก) หนังสือยินยอมให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงินฝาก เพื่อชำระหนี้
อันเกิดขึ้นเนื่องจากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความอนุเคราะห์ตามระเบียบนี้ (ยื่นเพียงครั้ง
เดียวและใช้ได้ทุกราย)

ข) หนังสือส่งคำสั่งขอรับความอนุเคราะห์ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
พร้อมด้วย เอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ยื่นมาตามข้อ ก.๑

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือและเอกสารต่าง ๆ จากธนาคารพาณิชย์แล้ว ก็จะพิจารณาว่า
สมควรจะให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ เป็นผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมที่พึงเชื่อถือได้ และสมควรให้
การอนุเคราะห์หรือไม่ โดยจะพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์ยื่นมา ว่าฐานะ

การเงิน ผลการดำเนินงาน การบริหารงาน ประวัติการดำเนินงาน การผลิตการจำหน่าย การใช้ วัสดุ การใช้จ่ายแรงงาน ฯลฯ ว่าเข้าหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหรือไม่ พร้อมกันนี้ ก็จะกำหนดยอดเงินรวมที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแต่ละรายจะออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามระเบียบ (วงเงิน) สำหรับรอบปีหนึ่ง ๆ โดยจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ก) อุตสาหกรรมหลัก (อุตสาหกรรมสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และผลผลิตทางอุตสาหกรรมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ในการช่วยพัฒนากิจการอุตสาหกรรมอื่น โดยมีความเกี่ยวพันอย่างสำคัญในกรรมวิธีการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นนั้น) เช่น อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมปั้นด้าย อุตสาหกรรมผลิตเคมีภัณฑ์ เป็นต้น กำหนดวงเงินไว้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าจำเป็นจะต้องใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในรอบปีหนึ่ง ๆ

ข) อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบอันเป็นผลผลิตการเกษตรที่กำเนิดภายในประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งสิ้น หรืออุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อส่งเสริมการเกษตร ซึ่งใช้วัตถุดิบที่กำเนิดภายในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งสิ้น เช่น อุตสาหกรรมทอกระสอบใช้ปอ อุตสาหกรรมผลิตน้ำมันพืชใช้ถั่วเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น กำหนดวงเงินไว้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าจำเป็นจะต้องใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในรอบปีหนึ่ง ๆ

ค) อุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ส่งสินค้าที่ตนผลิตไปจำหน่ายต่างประเทศ เป็นราคาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าการขายสินค้าทั้งสิ้น กำหนดวงเงินไว้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าจำเป็นจะต้องใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในรอบปีหนึ่ง ๆ

ง) อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบกำเนิดในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งสิ้น เช่น อุตสาหกรรมโรงเลื่อย เป็นต้น กำหนดวงเงินไว้ไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าจำเป็นจะต้องใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในรอบปีหนึ่ง ๆ

จ) อุตสาหกรรมที่ไม่เข้าข้อ ก) - ง) แต่เป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินการผลิต (มิใช่เพียงแต่ประกอบชิ้นส่วน) และมีค่าวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในประเทศรวมกัน เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของต้นทุนรวม หรือที่ใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต กำหนดวงเงินไว้ไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในรอบปีหนึ่ง ๆ

อนึ่ง สำหรับกิจการอุตสาหกรรมที่มีทุน เป็นของชาวต่างประเทศ หรือที่เป็นของผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศ กึ่งหนึ่ง และมีสินทรัพย์ทั้งสิ้นตั้งแต่ ๓๐ ล้านบาทขึ้นไป และมีเงินกองทุนต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ยอดเงินรวมตามเกณฑ์ข้างต้นก็จะลดลงตามส่วนของความแตกต่างระหว่าง เงินกองทุนและสินทรัพย์ทั้งสิ้นนั้น

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมที่ยื่นความจำนงขอรับความอนุเคราะห์ เป็นผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมที่พึง เชื่อถือได้สมควรได้รับความอนุเคราะห์ และกำหนดวงเงินเรียบร้อยแล้ว จะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบพร้อมทั้งแจ้งวงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมรายนั้นให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ

ข. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้จ่ายค่าใช้จ่ายที่จำเป็นจะต้องใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมไปแล้ว และต้องการจะขอรับความอนุเคราะห์ จะออกตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อนำไปขายลดกับธนาคารพาณิชย์ โดยต้องแนบสำเนาหรือรูปถ่ายใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานแสดงการจ่ายเงินอื่น ๆ

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อได้รับตั๋วสัญญาใช้เงินจากผู้ขอรับความอนุเคราะห์นำมาขอขายลดพร้อมด้วยเอกสารประกอบแล้ว จะทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารหลักฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งพิจารณาว่าถูกต้องตรงตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยและสมควรซื้อลดไว้หรือไม่ เมื่อ

พิจารณาแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามระเบียบและสมควรซื้อลดไว้ได้ ก็จะได้รับซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินนั้นไว้ โดยหักส่วนลดไว้ในอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี

หลังจากนั้นธนาคารพาณิชย์จะนำตัวสัญญาใช้เงินที่รับซื้อลดไว้ ไปขอขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่น เอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

- ก) หนังสือขอขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงิน
- ข) ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้สลักหลังโอนให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ค) สำเนาหรือรูปถ่าย เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้รับรองสำเนาถูกต้องแล้ว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือและ เอกสารพร้อมทั้งตัวสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำการตรวจสอบว่าถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามระเบียบ สมควรรับช่วงซื้อลดไว้ได้หรือไม่ โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบดังนี้

- ก) ตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสาร
- ข) ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์ในหนังสือขอขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงิน และหลังตัวสัญญาใช้เงิน
- ค) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของตัวสัญญาใช้เงิน เช่น
 - ๑) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว เป็นผู้ออก
 - ๒) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่มีข้อความครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด คือ ระบุชื่อว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงิน เลขที่ตัว สถานที่ออกตัว วันที่ออกตัว กำหนดเวลาชำระเงิน จำนวนเงิน เป็นตัวเลข และตัวหนังสือ ชื่อและสถานที่ผู้รับเงิน ชื่อผู้ออกตัว การประทับตรา ชื่อผู้ออกตัว ข้อความที่ขุดลบขีดฆ่าต้องมีลายมือชื่อผู้ออกตัวกำกับ เป็นต้น
- ๓) ติดตามการแสตมป์ ๒.- บาท

- ๔) มีการสลักหลังโอนให้ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงนามของธนาคาร คำสลักหลังโอนคือ "จ่ายตามคำสั่งธนาคารแห่งประเทศไทย" หรือ "Pay to the order of the Bank of Thailand"
- ๕) จำนวนเงินในตัวแต่ละฉบับต้องไม่ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐.- บาท
- ๖) วันถึงกำหนดใช้เงินต้องไม่เกิน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด
- ๗) ต้องเป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้จ่ายไปในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม
- ๘) จำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้จ่ายไปในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม หรือที่ได้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ เพื่อการดังกล่าว สุดแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า
- ๙) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้ซื้อลดไว้ในอัตราส่วนลดที่ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (๗%) โดยไม่เรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติม
- ๑๐) จำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินฉบับนี้ เมื่อรวมกับจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมรายเดียวกัน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดไว้และยังคงค้างชำระอยู่ จะต้องไม่เกินวงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ
- ง) ตรวจเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน เช่น
- ๑) สำเนาหรือรูปถ่ายของเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน ได้มีการรับรองว่าเป็นสำเนาหรือรูปถ่ายที่แท้จริงโดยผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์ผู้ขอขายช่วงลด

- ๒) เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินต้องเป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยปกติค่าใช้จ่ายจะให้ใช้สำเนาหรือรูปถ่ายใบเสร็จรับเงิน ส่วนเงินเดือนใช้งบการจ่ายเงินเดือนเป็นเอกสารประกอบตัว

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ว่าตรงตามระเบียบและหลักเกณฑ์แล้ว ก็จะรับช่วงซื้อลดไว้โดยหักส่วนลดในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี จำนวนเงินที่เหลือจะโอนเข้าบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ค. ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงิน

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตอนบ่ายก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระ ๑ วัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบว่ามีตัวสัญญาใช้เงินฉบับใดบ้างที่ยังไม่ชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเตรียมหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันรุ่งขึ้น ครึ่งถึงวันรุ่งขึ้นตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทันที และส่งใบแจ้งการเดบิตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์เป็นหลักฐานพร้อมทั้งส่งตัวสัญญาใช้เงินคืนธนาคารพาณิชย์ เพื่อคืนให้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับแจ้งจากธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าได้หักบัญชีเงินฝากเพื่อเป็นการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่ครบกำหนดชำระแล้ว ก็จะเรียกร้องให้ผู้ออกตัวชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงิน และเมื่อได้รับชำระหนี้แล้วจึงจะคืนตัวสัญญาใช้เงินให้

๓. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารพาณิชย์ให้ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ผู้ออกตัวจะต้องชำระเงินเต็มตามหน้าตัวสัญญาใช้เงินทันที ถ้าไม่สามารถชำระเงินได้ก็ต้องทำความตกลงกับธนาคารพาณิชย์เพื่อขอสินเชื่อก่อนไปอีก แต่สินเชื่อกครั้งหลังนี้จะเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงกว่าครั้งแรก เพราะธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถจะนำตัวไปขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นครั้งที่ ๒ ได้ อีก เมื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้ชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว ก็จะสามารถรับตัวสัญญาใช้เงินคืนได้

ง. การชำระคืนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสามารถขายสินค้าที่ผลิตได้ และได้รับชำระ
เงินแล้ว เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ก็อาจจะขอชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือ
บางส่วนก่อนตัวครบกำหนดชำระก็ได้ โดยแจ้งความจำนงต่อธนาคารพาณิชย์พร้อมทั้งนำเงินสดไป
ชำระหรือขอให้ธนาคารหักบัญชีเงินฝาก

๒. ธนาคารพาณิชย์

เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนหรือบางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้
เงินถึงกำหนดใช้เงิน ธนาคารพาณิชย์ต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่
ได้รับชำระให้ธนาคารแห่งประเทศไทยภายในวันทำงาน ถัดจากวันที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้
ดังกล่าว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารพาณิชย์ว่าต้องการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้ง
หมดหรือบางส่วน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ เพื่อเป็นการชำระ
หนี้โดยจ่ายส่วนลดสำหรับจำนวนเงินที่ชำระคืนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ตามสัดส่วนในอัตราที่ได้รับช่วง
ซื้อลดไว้ และส่งใบแจ้งการเติบโตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการชำระหนี้ทั้งหมด
ก็จะคืนตัวสัญญาใช้เงินให้ธนาคารพาณิชย์ เพื่อคืนให้กับผู้ออกตัวต่อไป

จ. การปฏิบัติตามระเบียบการติดตามและการลงโทษ

๑. การปฏิบัติตามระเบียบ

ธนาคารพาณิชย์ที่ขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบการ
อุตสาหกรรมแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องปฏิบัติและยินยอมรับพันธะหน้าที่ดังต่อไปนี้

ก) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า ตัวสัญญาใช้เงินที่มาขายช่วงลดนั้น เป็นตัว
สัญญาใช้เงินที่ถูกต้องตรงตามที่กำหนดในระเบียบทุกประการ

ข) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า หลักฐานการจ่ายเงินที่ใช้ เป็น เอกสารประกอบ
ตัวสัญญาใช้เงิน ต้องเกิดจากการจ่ายเงินเพื่อประกอบการอุตสาหกรรมโดยสุจริต ตามที่ธนาคาร

แห่งประเทศไทยได้อนุญาตไว้ และต้องมีใช้ เอกสารชุดเดียวกับที่เคยใช้ประกอบตัวสัญญาใช้ เงินที่ได้ เคยขายช่วงลดไว้กับธนาคาร

ค) เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนหรือบางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญา ใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน ธนาคารพาณิชย์ต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่ ได้รับชำระให้ธนาคารแห่งประเทศไทยภายในวันทำงานถัดจากวันที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้ ดังกล่าว

๒. การติดตามการปฏิบัติตามระเบียบ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินไว้แล้ว จะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารหลักฐานและการปฏิบัติตามระเบียบ ถ้าพบข้อบกพร่องหรือมีการ ปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ ก็จะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ชี้แจงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป แต่ถ้าผู้รับ ความอนุเคราะห์ หรือธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ หรือมีเจตนาจะฝ่าฝืนระเบียบ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะพิจารณาปรับต่อไป

อนึ่ง ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมเป็นระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกิน ๕ ปี ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ ติดตามดูจากรายงานและงบการเงินของผู้ขอรับความอนุเคราะห์ว่ามีฐานะการเงินมั่นคงดีแล้ว และมี ผลกำไรสูงติดต่อกันมาหลายปี หมดความจำเป็นที่จะขอรับความอนุเคราะห์แล้ว หรือได้รับความ อนุเคราะห์มาครบ ๕ ปี แล้ว ก็จะแจ้งยกเลิกการให้ความอนุเคราะห์ สำหรับผู้รับความอนุเคราะห์ รายใดที่ได้รับความอนุเคราะห์มาครบ ๕ ปี แล้ว แต่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความอนุเคราะห์ต่อไปอีก ก็อาจจะอนุญาตให้ความอนุเคราะห์เฉพาะราย ที่เห็นว่ามีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้นก็ได้

๓. การคิดเบี้ยปรับ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ธนาคารพาณิชย์หรือผู้รับความอนุเคราะห์ ฝ่าฝืนระเบียบ ก็จะคิดเบี้ยปรับจากธนาคารพาณิชย์หรือจากผู้รับความอนุเคราะห์ ผ่านธนาคารพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

ก) ในกรณีที่ตัวสัญญาใช้เงินที่ขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทยไม่รับไปตามข้อ จ.๑.ก) และ ข) หรือธนาคารพาณิชย์ไม่ชำระหนี้ตามข้อ จ.๑.ค) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๒ ต่อปี สำหรับจำนวนเงินและตามระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนระเบียบ

ข) ถ้าเหตุที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเสียเบี้ยปรับเกิดขึ้นเพราะความผิดของผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ธนาคารพาณิชย์จะเรียกเบี้ยปรับจากผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินได้ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเรียกเก็บจากธนาคารพาณิชย์

๔. การลงโทษ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะลงโทษธนาคารพาณิชย์หรือผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน โดยไม่รับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินหรือลดจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงิน หรือลดวงเงินที่จะรับช่วงซื้อลดลงก็ได้ โดยเฉพาะ เมื่อมีการผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ก) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าธนาคารพาณิชย์ที่จะขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินนั้น ปฏิบัติไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์

ข) เมื่อได้มีการจำหน่ายทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์

ค) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่ามิตฤตการณ์ในทำนองที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบนี้

ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์

การให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้เลี้ยงสัตว์ในปัจจุบันอาศัยตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งเริ่มใช้เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฉบับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ โดยมีพิธีปฏิบัติซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ก. เริ่มขอรับความอนุเคราะห์

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

ยื่นแสดงความจำนงต่อธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การเกษตร (ธ.ก.ส.) ว่าต้องการที่จะขอนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ผ่านธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.พร้อมด้วย เอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

ก) รายงานของผู้รับความอนุเคราะห์ เพื่อการออกตัวสัญญาใช้เงิน ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการ เลี้ยงสัตว์ พ.ศ.๒๕๑๗

ข) เอกสารหลักฐานที่ผู้เลี้ยงสัตว์ที่เป็นนิติบุคคล (บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล) ต้องยื่น

- ๑) หนังสือบริคณห์สนธิ หรือหนังสือสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วน
- ๒) หนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ รับรองการจดทะเบียน
- ๓) ใบทะเบียนการค้า
- ๔) บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน
- ๕) บัญชีต้นทุนการผลิต บัญชีกำไรขาดทุน และงบดุลฉบับที่ผู้เลี้ยงสัตว์

ยื่นต่อกรมสรรพากร และแสดงรายการโดยละเอียด

ค) เอกสารหลักฐานที่ผู้เลี้ยงสัตว์ที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนสามัญ ต้องยื่นได้แก่ รายละเอียดรายได้รายจ่ายประจำปีในการ เลี้ยงสัตว์

๒. ธนาคารพาณิชย์ หรือ ธ.ก.ส.

เมื่อได้รับ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของผู้ขอรับความอนุเคราะห์แล้ว ก็จะพิจารณาฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น ลักษณะทั่วไปของฟาร์ม การดำเนินงานของฟาร์ม ทั้งด้านคนงาน ด้านการ เลี้ยง ด้านผลิตภัณฑ์ของฟาร์ม และการจำหน่าย ตลอดจนพิจารณาผลการดำเนินงานของฟาร์มในระยะ ๒-๓ ปี ที่ผ่านมาเป็นต้น เพื่อวิเคราะห์ว่าควรจะให้สินเชื่อหรือไม่ และควรจะให้ในวงเงินสูงสุดเท่าไร และต้องพิจารณาต่อไปอีกด้วยว่าอยู่ใน เกณฑ์ที่จะได้รับความอนุเคราะห์ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการ เลี้ยงสัตว์ พ.ศ.๒๕๑๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรจะได้รับความอนุเคราะห์ ก็จะทำเรื่องเสนอขออนุมัติต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เป็นผู้เลี้ยงสัตว์ที่พึงเชื่อถือได้ โดยยื่น เอกสารหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยดังนี้

ก) หนังสือยินยอมให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงินฝาก เพื่อชำระหนี้

ข) หนังสือคำสั่งค่าขอรับความอนุเคราะห์ของผู้เลี้ยงสัตว์ พร้อมด้วย เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ผู้เลี้ยงสัตว์ยื่นมาตามข้อ ก.๑.

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือเอกสารหลักฐานต่าง ๆ จากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.แล้ว ก็จะพิจารณาว่าสมควรจะให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ เป็นผู้เลี้ยงสัตว์ที่พึงเชื่อถือได้ และสมควรให้การอนุเคราะห์หรือไม่ โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ยื่นมา พร้อมทั้งออกไปดูกิจการของฟาร์ม เพื่อดูลักษณะทั่วไปของฟาร์ม การดำเนินงานของฟาร์มโดยละเอียด ผลการดำเนินงานของฟาร์มในช่วงที่ผ่านมา และวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของฟาร์ม หรือวิเคราะห์กิจการของฟาร์มว่าควรจะมีค่าใช้จ่ายเท่าใด เป็นต้น

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้ เป็นผู้เลี้ยงสัตว์ที่พึงเชื่อถือได้แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดวงเงินสูงสุดที่จะรับช่วงซื้อลด โดยให้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของจำนวนเงินที่ธนาคารเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องใช้ในกิจการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งกำหนดอายุตัวสัญญาใช้เงินตามระยะเวลาเท่าที่จำเป็นสำหรับการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด แต่ต้องไม่เกิน ๖๐ เดือน

หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาและอนุมัติแล้ว จะแจ้งผลการพิจารณาให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ที่ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ยื่นคำขอผ่านมา เพื่อแจ้งต่อไปยังผู้ขอรับความอนุเคราะห์ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวงเงินที่ให้ความอนุเคราะห์ อายุตัวสัญญาใช้เงิน และเอกสารที่จะใช้ประกอบตัวสัญญาใช้เงิน

ข. การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้เลี้ยงสัตว์ได้จ่ายค่าใช้จ่ายที่จำเป็นจะต้องใช้ในกิจการเลี้ยงสัตว์ไปแล้ว ถ้าต้องการขอรับความอนุเคราะห์ทางการเงิน อาจขออุยืมจากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. โดยการนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายลด โดยต้องแนบสำเนาหรือรูปถ่ายใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานแสดงการจ่ายเงินอื่น ๆ

๒. ธนาคารพาณิชย์ หรือ ธ.ก.ส.

หลังจากที่ได้รับตัวสัญญาใช้ เงินพร้อม เอกสารประกอบตัวจากผู้ เลี้ยงสัตว์แล้ว ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. จะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารและหลักฐาน พร้อมทั้ง พิจารณาว่าถูกต้องตรงตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยและสมควรซื้อลดไว้หรือไม่ ถ้าพิจารณา แล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามระเบียบและสมควรซื้อลดไว้ได้ ก็จะซื้อลดตัวสัญญาใช้ เงินไว้โดยหักส่วนลด ไว้ในอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี

หลังจากนั้นธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. จะนำตัวสัญญาใช้ เงินที่รับซื้อลดไว้ไป ขยายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่นหนังสือและ เอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

- ก) หนังสือขยายช่วงลดตัวสัญญาใช้ เงิน
- ข) ตัวสัญญาใช้ เงินที่ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ได้สลักหลัง เฉพาะโอนให้ แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ค) สำเนาหรือรูปถ่าย เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้ เงินซึ่งธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ได้รับรองสำเนาถูกต้องแล้ว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือและ เอกสารหลักฐานพร้อมตัวสัญญาใช้ เงินจากธนาคารพาณิชย์ หรือ ธ.ก.ส. แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามระเบียบ สมควรรับช่วงซื้อลดไว้ได้หรือไม่ โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบและพิจารณาดังต่อไปนี้

- ก) ตรวจสอบครบถ้วนของ เอกสาร
- ข) ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ใน หนังสือขยายช่วงลดตัวสัญญาใช้ เงิน และหลังตัวสัญญาใช้ เงิน
- ค) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของตัวสัญญาใช้ เงิน เช่น
 - ๑) เป็นตัวสัญญาใช้ เงินที่ผู้ เลี้ยงสัตว์ซึ่งได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่ง ประเทศไทยให้ เป็นผู้ เลี้ยงสัตว์ที่พึง เชื่อถือได้เป็นผู้ออก
 - ๒) เป็นตัวสัญญาใช้ เงินที่มีข้อความครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ไทยกำหนด

๓) ติดอากรแสตมป์ ๒.- บาท

๔) มีการสลักหลัง เฉพาะโอนให้ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.

๕) จำนวนตามตัวสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐.- บาท

๖) อายุของตัวสัญญาใช้เงินต้องไม่เกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๖๐ เดือน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด

๗) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ออกตัวได้จ่ายเงินไปในกิจการเลี้ยงสัตว์

๘) จำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินต้องไม่เกินจำนวนที่ผู้เลี้ยงสัตว์ได้จ่ายไปในกิจการเลี้ยงสัตว์ หรือที่ได้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เพื่อการดังกล่าว สุดแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า

๙) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ได้ซื้อลดไว้ในอัตราส่วนลดไม่เกินร้อยละ ๗ ต่อปี โดยไม่เรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติม

๑๐) จำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินฉบับนี้ เมื่อรวมกับจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้เลี้ยงสัตว์รายเดียวกัน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดไว้จากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.นั้น และยังคงค้างชำระอยู่ จะต้องไม่เกินวงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แจ้งให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.นั้นทราบ

ง) ตรวจสอบเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน เช่น

๑) สำเนาหรือรูปถ่ายของ เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินได้มีการรับรองว่าเป็นสำเนาหรือรูปถ่ายที่แท้จริง โดยผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ผู้ขอขายช่วงลด

๒) เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินต้อง เป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

หลังจากที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ว่าถูกต้องตรงตามระเบียบและหลักเกณฑ์แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดไว้โดยหักส่วนลดในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี จำนวนเงินที่เหลือจะโอน เข้าบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ที่ฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย

ค. ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงิน

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตอนบ่ายก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระ ๑ วัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบดูว่ามีตัวสัญญาใช้เงินฉบับใดบ้างที่ยังไม่ชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเตรียมหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันทำงานถัดไป ครั้นถึงวันทำงานรุ่งขึ้น ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ทันที และส่งใบแจ้งการเติบโตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งส่งตัวสัญญาใช้เงินคืนธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เพื่อคืนให้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

๒. ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.

หลังจากที่ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่ครบกำหนดให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. จะเรียกร้องให้ผู้เลี้ยงสัตว์ชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงินเมื่อได้รับชำระหนี้แล้วจึงจะคืนตัวสัญญาใช้เงินให้

๓. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ให้ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ผู้เลี้ยงสัตว์จะต้องชำระเงินเต็มตามหน้าตัวสัญญาใช้เงินทันที ถ้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ก็ต้องทำความตกลงกับธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เพื่อขอลินเชื่อต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง ถ้าธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ยินยอมให้ลินเชื่อก็จะคิดดอกเบี้ยในอัตราสูง เพราะไม่สามารถนำตัวสัญญาใช้เงินไปขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นครั้งที่ ๒ ได้อีก และเมื่อผู้เลี้ยงสัตว์ได้ชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว ก็จะสามารถรับตัวสัญญาใช้เงินคืนได้

ง. การชำระคืนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้เลี้ยงสัตว์สามารถขายผลผลิตได้ และได้รับชำระเงินแล้ว เพื่อเป็นการลดภาระค่าดอกเบี้ย ก็อาจจะขอชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระก็ได้ โดยแสดงความจำนงต่อธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. พร้อมทั้งนำเงินสดไปชำระ

๒. ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.

เมื่อได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนหรือบางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือบางส่วน ตามที่ได้รับชำระให้ธนาคารแห่งประเทศไทยภายในวันทำงาน ถัดจากวันที่ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ว่าต้องการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือบางส่วน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เพื่อเป็นการชำระหนี้ โดยจ่ายส่วนลดสำหรับจำนวนเงินที่ชำระคืนให้แก่ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ตามสัดส่วนในอัตราที่ได้รับช่วงซื้อลดไว้ และส่งใบแจ้งการเดบิตบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. ไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการชำระหนี้ทั้งหมดก็จะคืนตัวสัญญาใช้เงินให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เพื่อคืนให้กับผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

จ. การปฏิบัติตามระเบียบ การติดตาม และการลงโทษ

๑. การปฏิบัติตามระเบียบ

ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ที่ขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย จะต้องปฏิบัติและยินยอมรับพันธะหน้าที่ดังต่อไปนี้

ก) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า ตัวสัญญาใช้เงินที่นำมาขายช่วงลดนั้น เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ถูกต้องตรงตามที่ระเบียบกำหนดไว้ทุกประการ

ข) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า หลักฐานการจ่ายเงินที่ใช้ เป็น เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินต้อง เกิดจากการจ่ายเงินเพื่อการเลี้ยงสัตว์โดยสุจริตที่ธนาคารได้อนุญาตไว้ และต้องมีใช้เอกสารชุดเดียวกันกับที่เคยใช้ประกอบตัวสัญญาใช้เงินที่ได้ขายช่วงลดไว้กับธนาคาร

ค) เมื่อธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนหรือบางส่วนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน ต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือบางส่วน ตามที่ได้รับชำระให้ธนาคารแห่งประเทศไทยภายในวันทำงาน ถัดจากวันที่ธนาคารนั้นได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

๒. การติดตามการปฏิบัติตามระเบียบ

หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินไว้แล้ว จะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารและการปฏิบัติตามระเบียบ ถ้าพบข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด หรือมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบก็จะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ชี้แจงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป แต่ถ้าผู้เลี้ยงสัตว์หรือธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ หรือจงใจที่จะฝ่าฝืนระเบียบ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะทำการปรับต่อไป

อนึ่ง เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้เลี้ยงสัตว์ไปแล้ว จะมีการติดตามผล เมื่อให้ความอนุเคราะห์ไปแล้วครบปี โดยให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ที่เป็นนิติบุคคล จัดส่งบัญชีต้นทุนผลิต บัญชีกำไรขาดทุนและงบดุลฉบับที่ยื่นต่อกรมสรรพากร เพื่อเสียภาษี และได้แสดงรายการต่าง ๆ โดยละเอียดเป็นประจำทุกปี และให้ส่งภายใน ๖ เดือน นับแต่วันครบรอบปีทางบัญชี กรณีที่ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ เป็นบุคคลธรรมดาให้รายงานแสดงรายรับรายจ่ายประจำปี และแสดงรายการต่าง ๆ โดยละเอียดเป็นประจำทุกปีเช่นกัน การติดตามผลก็เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของผู้รับความอนุเคราะห์ว่า เป็นอย่างไร ควรจะปรับปรุงวงเงินหรือไม่ กรณีที่ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ขอเพิ่มวงเงิน จะพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของปีที่แล้ว ว่าควรจะเพิ่มวงเงินหรือไม่ และจะเพิ่มวงเงินให้มากน้อยเพียงใด ถ้าอนุมัติเพิ่มวงเงินให้แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทย จะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เพื่อแจ้งให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ทราบต่อไป

๓. การคิดเบี่ยงปรับ

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี่ยงปรับจากธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส. เมื่อมีการฝ่าฝืนระเบียบดังต่อไปนี้

ก) ในกรณีที่ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทยไม่เป็นไปตามข้อ จ.๑.ก) และ ข) หรือธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ไม่ชำระหนี้ตามข้อ จ.๑.ค) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี่ยงปรับในอัตราร้อยละ ๒ ต่อปี สำหรับจำนวนเงินและตามระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนระเบียบ

ข) ถ้า เหตุที่ธนาคารผู้ขายช่วงลดต้อง เสีย เบี้ยปรับ เกิดขึ้น เพราะความผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ธนาคารผู้ขายช่วงลดจะ เรียก เบี้ยปรับจากผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกเก็บจากธนาคารผู้ขายช่วงลด

๔. การลงโทษ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะลงโทษธนาคารพาณิชย์หรือ ธ.ก.ส.ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินโดยไม่รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือลดจำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือลดวงเงินที่จะรับช่วงซื้อลดลงก็ได้ โดยเฉพาะ เมื่อมีการฟ้องร้องใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- ก) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ที่จะขายช่วงลดตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น ปฏิบัติไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์
- ข) เมื่อได้มีการจำหน่ายทรัพย์สินของธนาคารผู้ขายช่วงลด
- ค) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่ามีพฤติการณ์ในทำนองที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบนี้

ตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์

การให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ประกอบการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม และ เป็นการช่วยสภาพคล่องของบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ในปัจจุบันอาศัยตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นมา โดยมีพิธีปฏิบัติซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ก. เริ่มขอรับความอนุเคราะห์

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

นิติบุคคลผู้ประกอบการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือการค้าขายสินค้า ยกเว้นการนำสินค้า เข้า และการค้าขายแบบผ่อนส่งหรือให้ เข้าซื้อ ยื่นแสดงความจำนงต่อบริษัท เงินทุนหรือบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ว่าต้องการที่จะขอให้นำตั๋วสัญญาใช้เงินมาขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทยผ่านบริษัท เงินทุนหรือบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ พร้อมด้วย เอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

ก) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท หรือสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ห้าง-
หุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนจำกัด)

ข) หนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์

ค) งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนฉบับที่ผู้ประกอบการยื่นต่อกรมสรรพากร

๓ ปีที่ล่วงมา

ง) สำเนาหรือรูปถ่ายใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน (รง.๔) หรือใบ
อนุญาตอื่น ๆ ที่จะต้องมีตามกฎหมาย

๒. บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ (บริษัท)

เมื่อได้รับ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของผู้ขอรับความอนุเคราะห์แล้ว ก็
พิจารณาฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนประวัติการดำเนินงานของผู้ขอรับความอนุเคราะห์
ว่าสมควรจะให้สินเชื่อหรือไม่ และควรจะให้ในจำนวนเท่าใด และจะต้องพิจารณาด้วยว่าผู้ขอรับ
ความอนุเคราะห์อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับความอนุเคราะห์ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย
การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และ
พาณิชย์กรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ หรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรจะได้รับความอนุเคราะห์ก็จะทำ
เรื่อง เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่นเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

ก) หนังสือขออนุมัติขายช่วงลดตั๋วสัญญาใช้เงิน พร้อมด้วย เอกสารหรือรายงาน
ดังต่อไปนี้

๑) สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ เงินทุน หรือ เงินทุนหลักทรัพย์ของ
กระทรวงการคลัง

๒) หนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์รับรองการจดทะเบียน และรับ-
รองกรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท

๓) หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท

๔) งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน

๕) รายชื่อและตัวอย่างลายมือชื่อของกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

บริษัทตามหนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์

ข) หนังสือขออนุมัติให้นิติบุคคลผู้ประกอบกิจการ เป็นผู้ที่ยื่น เชื่อถือได้ พร้อมด้วย เอกสารหรือรายงานที่ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ยื่นมาตามข้อ ก.๑.

ค) หนังสือแสดงความยินยอมของบริษัท แบบที่ ๑ สำหรับการขายช่วงลดตัว สัญญาใช้เงินของบริษัทที่มีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ บางขุนพรหม หรือสำนักงาน สุรวงศ์

ง) หนังสือแสดงความยินยอมของบริษัท แบบที่ ๒ สำหรับการขายช่วงลดตัว สัญญาใช้เงินของบริษัทที่ไม่มีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ แต่ต้องการขายช่วง ลดผ่านธนาคารพาณิชย์

จ) หนังสือแสดงความยินยอมของธนาคารพาณิชย์ แบบที่ ๑ สำหรับกรณีของบริษัท ต้องการขายช่วงลดผ่านธนาคารพาณิชย์

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือและ เอกสารต่าง ๆ จากบริษัทแล้ว ก็จะพิจารณาว่าสมควรให้ ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ เป็นนิติบุคคลผู้ประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือการค้าขายสินค้า ซึ่ง เป็นผู้ที่ยื่น เชื่อถือได้ และสมควรให้การอนุเคราะห์หรือไม่ เข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบที่กำหนดไว้ หรือไม่ พร้อมทั้งก็จะกำหนดวงเงินสูงสุดที่จะรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินจากบริษัทตามจำนวนที่เห็น สมควร สำหรับบริษัทที่มีบัญชีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ บางขุนพรหม หรือ สำนักงานสุรวงศ์ จะแยกวงเงินออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

ก) วงเงินสำหรับตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทจัดให้ธนาคารพาณิชย์รับอาวัลและที่ จัดให้ธนาคารพาณิชย์ทำหนังสือแสดงความยินยอมตามแบบที่ ๑

ข) วงเงินสำหรับตัวสัญญาใช้เงินนอกจากที่กล่าวในข้อ ก)

เมื่อพิจารณาและกำหนดวงเงิน เรียบร้อยแล้ว ธนาคารจะแจ้งให้บริษัททราบ

ข. การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อนิติบุคคลผู้ประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือการค้าขายสินค้า

มีความจำเป็นต้องการกู้ยืม เงินจากบริษัทประเภทชำระคืน เมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลา จะออกตัวสัญญาใช้เงินไปขายลดกับบริษัท โดยแนบ เอกสารหรือหลักฐานตามที่บริษัทต้องการ

๒. บริษัทเงินทุนและบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ (บริษัท)

เมื่อบริษัทได้รับแจ้งจากผู้ขอรับความอนุเคราะห์ว่าต้องการรับความอนุเคราะห์ จะตรวจเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ว่าสมควรให้กู้ยืมเงินหรือไม่ และเข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยหรือไม่ เมื่อตรวจสอบถูกต้องแล้วจะให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ทำสัญญากู้ยืมหรือเอกสาร เกี่ยวกับการกู้ยืม และนำตัวสัญญาใช้เงินไปขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่นหนังสือและเอกสารดังนี้

ก) หนังสือนำเสนอตัวสัญญาใช้เงิน

ข) หนังสือประกอบตัวสัญญาใช้เงินแบบที่ ๑ สำหรับกรณีธนาคารพาณิชย์

ไม่ได้รับอาร์ลตัวสัญญาใช้เงิน

ค) หนังสือประกอบตัวสัญญาใช้เงินแบบที่ ๒ และหนังสือแสดงความยินยอม

ของธนาคารพาณิชย์แบบที่ ๒ สำหรับกรณีที่ธนาคารพาณิชย์รับอาร์ลตัวสัญญาใช้เงิน

ง) ตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทได้สลักหลัง เฉพาะโอนให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ไทย

จ) สำเนาหรือรูปถ่ายสัญญากู้ยืมหรือ เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืม

ดังกล่าว ซึ่งบริษัทได้รับรองสำเนาถูกต้องแล้ว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับหนังสือและ เอกสารพร้อมทั้งตัวสัญญาใช้เงินจากบริษัทแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำการตรวจสอบว่าถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามระเบียบ สมควรรับช่วงซื้อลดไว้ได้หรือไม่ โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบดังนี้

ก) ตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสาร

ข) ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามของบริษัท และของธนาคารพาณิชย์

ในหนังสือเอกสารต่าง ๆ และหลังตัวสัญญาใช้เงิน

ค) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของตัวสัญญาใช้เงิน เช่น

- ๑) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยนิติบุคคลผู้ประกอบการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือการค้าขายสินค้า ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุมัติให้เป็นผู้ที่พึงเชื่อถือได้
- ๒) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดขึ้น เนื่องจากการที่บริษัทได้ให้กู้ยืมประเภท ข่าระคินเมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาแก่นิติบุคคล เหล่านั้น
- ๓) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือการค้าขายสินค้า ยกเว้นการนำสินค้า เข้า และการค้าขายแบบผ่อนส่งหรือให้ เข้าซื้อ
- ๔) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออก เป็น เงินบาทมีจำนวน เงินแต่ละฉบับไม่ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐.- บาท และต้องไม่เกินจำนวนที่บริษัทให้กู้ยืม
- ๕) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ถึงกำหนดใช้เงินภายใน เวลาไม่เกิน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด
- ๖) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทสลักหลัง เฉพาะโอนให้แก่ธนาคารแห่ง ประเทศไทย
- ๗) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่มีข้อความครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด
- ๘) ติดอากรแสตมป์ ๒.- บาท
- ๙) จำนวน เงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารรับช่วงซื้อลดไว้จากบริษัท

ที่ค้างชำระอยู่ เมื่อรวมกับจำนวน เงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทจะนำมาขายช่วงลดกับธนาคารต้อง ไม่เกินวง เงินสูงสุดที่ธนาคารกำหนดให้

ง) ตรวจสอบเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน เช่น

- ๑) สำเนาหรือรูปถ่ายของ เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงิน ได้มีการรับรองว่า เป็นสำเนาหรือรูปถ่ายที่แท้จริง โดยผู้มีอำนาจลงนามของบริษัทผู้ขอขายช่วงลด
- ๒) เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินต้อง เป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ว่าตรงตามระเบียบและหลักเกณฑ์แล้ว ก็จะได้รับช่วงซื้อลดไว้โดยหักส่วนลดในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี (ตั้งแต่วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๕) จำนวนเงินที่เหลือจะโอน เข้าบัญชี เงินฝากของบริษัทหรือธนาคารพาณิชย์ตามที่บริษัทต้องการ

ค. ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระ เงิน

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตอนบ่ายก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระ ๑ วัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบดูว่ามีตัวสัญญาใช้เงินฉบับใดบ้างที่จะครบกำหนดชำระในวันทำงานถัดไปและยังค้างชำระอยู่ ธนาคารจะเตรียมหักบัญชีเงินฝากของบริษัท หรือธนาคารพาณิชย์แล้วแต่กรณีในวันรุ่งขึ้น ครั้นถึงวันรุ่งขึ้น ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระ เงิน ธนาคารจะหักบัญชีเงินฝากของบริษัทหรือธนาคารพาณิชย์ทันที และส่งใบแจ้งการเติบโตบัญชีให้บริษัทและธนาคารพาณิชย์ เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งส่งตัวสัญญาใช้เงินคืนบริษัท เพื่อคืนให้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

๒. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ (บริษัท)

เมื่อบริษัทได้รับแจ้งจากธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าได้หักบัญชีเงินฝากของบริษัทหรือของธนาคารพาณิชย์ เพื่อเป็นการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่ครบกำหนดชำระแล้ว ก็จะไปเรียกร้องให้ผู้ออกตัวชำระ เงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่ครบกำหนดชำระ และเมื่อได้รับชำระหนี้แล้วจึงจะคืนตัวสัญญาใช้เงินให้

๓. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อได้รับแจ้งจากบริษัทให้ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน และสัญญากู้ยืมเงินได้ครบกำหนดชำระแล้ว ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินจะต้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน เต็มตามราคาหน้าตัวทันที จึงจะสามารถรับตัวสัญญาใช้เงินคืนได้ ถ้ายังไม่สามารถชำระหนี้ได้ก็ต้องทำความตกลงกับบริษัทเพื่อขอลิน เชื้อต่อไป

ง. การชำระคืนก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดใช้เงิน

๑. ผู้ขอรับความอนุเคราะห์

เมื่อผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอแล้ว และต้องการลดภาระค่าดอกเบี้ย ก็อาจจะขอชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนตัวครบกำหนดชำระก็ได้ โดยแจ้งความจำนงต่อบริษัทพร้อมทั้งนำเงินสดไปชำระ

๒. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ (บริษัท)

เมื่อบริษัทได้รับชำระหนี้ก่อนวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน บริษัทต้องขอชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินตามที่ได้รับชำระให้แก่นายธนาคารแห่งประเทศไทย โดยยื่นหนังสือขอชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินก่อนถึงกำหนด ภายในวันทำงานถัดจากวันที่บริษัทได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อได้รับแจ้งจากบริษัทว่าต้องการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งหมดหรือบางส่วน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของบริษัทหรือธนาคารพาณิชย์แล้วแต่กรณี เพื่อเป็นการชำระหนี้โดยจ่ายส่วนลดสำหรับจำนวนเงินที่ชำระคืนก่อนตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดให้แก่บริษัทตามสัดส่วนที่ได้รับช่วงซื้อลดไว้โดยวิธีหักออกจากจำนวนที่ชำระคืนดังกล่าว

จ. การปฏิบัติตามระเบียบ การติดตาม และการลงโทษ

๑. การปฏิบัติตามระเบียบ

บริษัทที่ขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องปฏิบัติและยินยอมรับพันธะหน้าที่ต่อไปนี้

ก) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า ตัวสัญญาใช้เงินที่นำมาขายช่วงลดเป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ถูกต้องตรงตามที่กำหนดในระเบียบทุกประการ

ข) ต้องตรวจสอบและรับรองว่า จำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดไว้จากบริษัทค้างชำระอยู่ เมื่อรวมกับจำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินที่บริษัทจะนำมาขายช่วงลดกับธนาคารต้องไม่เกินวงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ค) บริษัทต้องชำระหนี้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินให้ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด

เมื่อบริษัทได้รับชำระหนี้ก่อนวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน บริษัทต้องขอชำระหนี้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินตามที่ได้รับชำระให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในวันทำงานถัดจากวันที่บริษัทได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

ง) เมื่อเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยประสงค์จะไปตรวจกิจการ เอกสารและหลักฐาน เกี่ยวกับการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินตามระเบียบนี้ ที่บริษัทหรือนิติบุคคลผู้ประกอบกิจการ บริษัทต้องอำนวยความสะดวกและจัดการให้เป็นไปตามประสงค์

๒. การติดตามการปฏิบัติตามระเบียบ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินไว้แล้ว จะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เอกสารหลักฐาน และการปฏิบัติตามระเบียบ โดยอาจจะตรวจจาก เอกสารหลักฐานที่ยื่นให้ธนาคารแห่งประเทศไทย หรืออาจจะตรวจกิจการ เอกสารและหลักฐาน เกี่ยวกับการรับช่วงซื้อลดที่บริษัทหรือนิติบุคคลผู้ประกอบกิจการก็ได้ ถ้าพบข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด หรือมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ ก็จะแจ้งให้บริษัทชี้แจงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป แต่ถ้านิติบุคคลผู้ประกอบกิจการหรือบริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ หรือมีเจตนาจะฝ่าฝืนระเบียบ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะพิจารณาปรับตามระเบียบ

๓. การคิด เบี้ยปรับ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจพบว่า บริษัทหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินฝ่าฝืนระเบียบ ก็จะคิดเบี้ยปรับจากบริษัทหรือจากผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินผ่านบริษัทดังต่อไปนี้

ก) ในกรณีที่การรับรองของบริษัทตามข้อ จ.๑.ก) และ ข) ไม่ถูกต้องหรือเป็นเท็จ หรือบริษัทไม่ขอชำระหนี้ตามข้อ จ.๑.ค) หรือไม่อำนวยความสะดวกตามข้อ จ.๑.ง) ธนาคารจะคิดเบี้ยปรับจากบริษัทในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี สำหรับจำนวนเงินและตามระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนระเบียบ แล้วแต่กรณี

ข) ในกรณีที่เงินในบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทไม่มีหรือมีไม่พอให้หักชำระหนี้ ธนาคารจะคิดเบี้ยปรับจากบริษัทในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี สำหรับจำนวนและตามระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนระเบียบ

ถ้าเหตุที่บริษัทต้องเสียเบี้ยปรับเกิดขึ้น เพราะความผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน บริษัทจะ เรียกเบี้ยปรับจากผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้ไม่เกินอัตราที่ธนาคาร เรียก เก็บจากบริษัท

๔. การลงโทษ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะลงโทษบริษัทหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินโดยไม่รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน ลดจำนวนเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือลดวงเงินที่จะรับช่วงซื้อลดเมื่อมีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ก) เมื่อธนาคาร เห็นว่าบริษัทที่จะขายช่วงลดตั๋วสัญญาใช้เงิน ปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

ข) เมื่อเงินในบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทไม่มี หรือมีแต่ไม่พอหักเพื่อชำระหนี้หรือเบี้ยปรับ

ค) เมื่อธนาคาร เห็นว่ามีพฤติการณ์ในทำนองที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบนี้

ง) มีเหตุไม่สมควรประการอื่น

บทที่ ๖

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุป

การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการในการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจบางประเภทและภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นหน้าที่ของธนาคารกลางในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งต้องมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการดูแลให้ระบบการเงินของประเทศสามารถทำหน้าที่ในการระดมเงินทุนและจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการให้สินเชื่อโดยวิธีการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินมีดังนี้

ก. เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการบางประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการสนับสนุนเป็นพิเศษ โดยให้ได้รับเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ทั้งในด้านที่เป็นผู้ส่งสินค้าออก ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการเกษตรกรรม ฯลฯ โดยช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการเกษตร และช่วยลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของผู้ส่งสินค้าออกและผู้ประกอบการอื่น ๆ

ข. เพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นการชั่วคราวแก่สถาบันการเงินหรือธุรกิจบางประเภทที่ประสบปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการเงินหรือกิจการที่กำลังประสบปัญหาสามารถใช้สินเชื่อเพื่อปรับตัวในช่วงที่กำลังประสบปัญหา เพื่อว่าจะได้สามารถปรับระดับฐานะของตนเองและฟื้นฟูฐานะของกิจการให้ดีขึ้นในอนาคต

ค. เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง เป็นการทั่วไป เพราะโดยปกติผู้ประกอบการจะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินอยู่แล้ว ทำให้สถาบันการเงินสามารถได้เงินทุนส่วนหนึ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทยไปให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการต่อ

ง. เพื่อใช้ เป็น เครื่องมือของนโยบายการเงิน เพื่อควบคุมปริมาณเงินและ อัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในปริมาณและ อัตราที่เหมาะสมกับภาวะการณ์ในช่วงนั้น ๆ

จากวัตถุประสงค์หลักดังกล่าวข้างต้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เริ่มให้ความอนุเคราะห์ โดยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นครั้งแรก เมื่อปี ๒๔๕๕ โดย เริ่มต้นจากตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งออกก่อน ทั้งนี้เพราะธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การส่งสินค้าออกเพื่อให้ได้เงินตราต่างประเทศมา เพื่อพัฒนาประเทศ เป็นสิ่งสำคัญ ต่อมาภายหลังจึงได้ขยายความช่วยเหลือไปถึงการ ประกอบการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และกิจการอื่น ๆ ตามความจำเป็นเป็นครั้งคราว ซึ่งการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการต่าง ๆ สามารถจำแนกออกตามระยะเวลาได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ก. ประเภทชั่วคราว ส่วนใหญ่เป็นการให้ความช่วยเหลือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลระยะสั้นในช่วงนั้น ๆ หรือเพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน หรือเพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงินหรือธุรกิจบางประเภท

ข. ประเภทถาวร เป็นการให้ความช่วยเหลือโดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมธุรกิจ ในสาขาต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็น ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น กิจการส่งออก กิจการอุตสาหกรรม และกิจการ เกษตรกรรม เป็นต้น และอาจจะ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาปัญหาบางประการที่เกิดขึ้นกับธุรกิจบางประเภท เช่น การรับเหมาก่อสร้างงานของทางราชการ หรือมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องของสถาบันการเงิน เช่น การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม ผ่านบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เป็นต้น

หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เริ่มให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินโดยวิธีการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๔๕๕ เป็นต้นมา ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบและวิธีการให้ความอนุเคราะห์ เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ เช่น กิจการที่ได้รับความช่วยเหลืออยู่แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยก็พยายามเพิ่มความช่วยเหลือให้มากขึ้นตามความจำเป็น ส่วนกิจการที่ยังไม่เคยได้รับความช่วยเหลือ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็พยายามขยายความช่วยเหลือให้ครอบคลุมไปถึง ถ้ากิจการนั้น ๆ เป็นกิจการที่

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจะ เป็นผลให้ เกิดการพัฒนา เศรษฐกิจของประ เทศ โดยส่วนรวม หรือเป็นกิจการที่ทางรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ การส่งเสริมหรือสนับสนุน นอกจากนี้ ถ้ากิจการใดที่ได้รับความช่วยเหลืออยู่แล้ว แต่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณา เห็นว่าหมดความ จำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือต่อไปอีก ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะยกเลิกการให้ความ ช่วยเหลือเสีย

ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน รูปของการรับช่วงซื้อลดและรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินผ่านสถาบันการเงิน แบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

ก. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อการส่งออก

๑. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกทั่วไป
๒. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าอุตสาหกรรมออก
๓. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกจากผู้ส่งออกรายใหม่และรายย่อย
๔. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกของบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ ได้รับการส่งเสริม
๕. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกของผู้ส่งออกที่ใช้บริการ เรือไทย

ข. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม

๑. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมทั่วไป
๒. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม

ค. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อกิจการทาง เกษตร

๑. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการผลิตทางการ เกษตร
๒. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการให้สิน เชื้อโดยมีผลผลิตผล เกษตร เป็นประกัน
๓. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการจัดซื้อวัสดุการ เกษตร

๔. ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์

ง. การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินกรณีพิเศษ

๑. ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม
๒. ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับเหมาก่อสร้าง

การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยทั้ง ๔ ประเภทข้างต้นนี้มีข้อที่น่าสังเกตดังนี้

- ก. ตัวสัญญาใช้เงินทุกประเภทเป็นการรับช่วงซื้อลดทั้งหมด ยกเว้นตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับเหมาก่อสร้าง เป็นการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงิน
- ข. ตัวสัญญาใช้เงินทุกประเภทเป็นการรับช่วงซื้อลดหรือรับซื้อผ่านธนาคารพาณิชย์ (บางประเภทผ่านบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ/หรือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้วย) ยกเว้นตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม เป็นการรับช่วงซื้อลดจากบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์โดยตรง ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถนำตัวสัญญาใช้เงินประเภทนี้ไปขายช่วงลดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ แต่อาจจะยินยอมให้มีการนำเงินเข้าบัญชีหรือหักจากบัญชีของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อประโยชน์ของการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินประเภทนี้ตามคำร้องขอของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ได้
- ค. ตั้งแต่ประกาศใช้ระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ เป็นต้นมา ยังไม่เคยปรากฏว่ามีการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินประเภทนี้เลย
- ง. มีตัวสัญญาใช้เงิน ๒ ประเภทที่ไม่มีการรับช่วงซื้อลดมานานแล้ว แต่ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ได้ยกเลิกระเบียบหรือความช่วยเหลือ คือ ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการให้สินเชื่อ

โดยมีผลผลิตผล เกษตร เป็นประกัน (ตั้งแต่ปี ๒๕๑๔) และตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการจัดซื้อวัสดุการเกษตร (ตั้งแต่ปี ๒๕๒๒)

จ. ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษตาม ก.๒-๕ ใช้ระ เียบย เกี่ยวกับตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกทั่วไปตาม ก.๑ คือ ระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก พ.ศ. ๒๕๑๔ เพียงแต่เพิ่มเติมหลัก เกณฑ์อีกบางประการ

ฉ. การรับช่วงซื้อลดหรือการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงิน โดยปกติจะต้องออกเป็นระเบียบยกเว้นตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการผลิตทางการ เกษตร และตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการจัดซื้อวัสดุการ เกษตร ไม่ได้ออกเป็นระเบียบ แต่จะใช้วิธีทำความตกลงกันระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารผู้ประสงค์จะขอขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินแทน

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะพยายามให้การช่วยเหลือแก่กิจการต่าง ๆ โดยการรับช่วงซื้อลดและรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินให้ เป็นไปอย่างทั่วถึงและ เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยส่วนรวมให้มากที่สุด โดยได้พยายามปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ หลัก เกณฑ์ และวิธีการให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างกว้างขวาง เหมาะสม และยุติธรรมที่สุดก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีปัญหาข้อบกพร่องหรืออุปสรรค เกิดขึ้นบ้างบางประการ

จากการศึกษาวิจัยถึงหลัก เกณฑ์และวิธีการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ด้วยการ เข้าสังเกตการณ์ด้วยตนเองที่ส่วนลีน เชื้อและซื้อขายหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโดยการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) พบว่ามีปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้องต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

ตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการส่งออก

๑. ระเบียบและกฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยในบางกรณีค่อนข้างเข้มงวดและยากต่อการปฏิบัติตาม ตัวอย่างเช่น

ก) การขออนุมัติ เป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้ ผู้ขอรับความอนุเคราะห์จะต้องส่งหลักฐานและรายละเอียดต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งฐานะการเงินและผลการดำเนินงานให้แก่ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ส่งต่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาอนุมัติแล้วจึงจะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์และธนาคารพาณิชย์ก็จะแจ้งให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ทราบ จึงจะนำตัวสัญญาใช้เงินไปขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้ นอกจากนี้แล้วถ้าเป็นกรณีผู้ส่งออกรายย่อย รายละเอียดและหลักฐานต่าง ๆ มักจะไม่สมบูรณ์ ต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมมากยิ่งขึ้นไปอีก

ข้อเสนอแนะ

การพิจารณาอนุมัติให้ เป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรพิจารณาด้วยความรวดเร็ว และผ่อนปรนกฎเกณฑ์บ้างตามสมควร ทั้งนี้ เพราะผู้ส่งออกโดยปกติจะเป็นลูกค้าที่เชื่อถือได้ของธนาคารพาณิชย์อยู่แล้ว ซึ่งโดยปกติธนาคารพาณิชย์จะมีวงเงินที่สามารถนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายช่วงลดได้ในจำนวนจำกัด ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงต้องคัดเลือกลูกค้าชั้นดีมาขอรับความอนุเคราะห์จากธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อมิให้มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น นอกจากนี้แล้วในกรณีรีบด่วนและจำเป็น ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ควรพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ โดยอาจจะยินยอมให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ส่งรายละเอียดและหลักฐานต่าง ๆ ในภายหลังได้ โดยให้ผู้ขอรับความอนุเคราะห์ทำคำรับรองไว้ และอาจให้ธนาคารพาณิชย์รับรองคำประกันความประพฤติของผู้ส่งออก รายนี้ไว้ด้วยก็ได้

ข) ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดส่ง เอกสารแสดงรายการจัดซื้อสินค้าให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน ในบางกรณีผู้ส่งออกอาจจะยังไม่สามารถจัดซื้อสินค้าได้ หรือยังจัดซื้อสินค้าได้ไม่ครบตามจำนวนภายใน

๔๐ วัน ทั้งนี้อาจจะ เป็น เพราะยังอยู่ในระหว่างการรวบรวมสินค้า เช่น กรณีสินค้าพืชไร่ หรือเป็น สินค้าอุตสาหกรรมซึ่งยังอยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตหรือสินค้าขาดตลาด หรือ เป็นช่วงที่สินค้ามีราคา สูงขึ้นอย่างมากจนไม่สามารถสู้ราคาได้ เป็นต้น ผู้ส่งออกก็อาจดำเนินการไม่ได้ทันตามกำหนด หรือ มีสินค้าไม่ครบตามจำนวน เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยไปตรวจโกดังสินค้า ผู้ส่งออกและธนาคาร พาณิชย์ก็ต้องถูกปรับ

ข้อ เสนอแนะ

ถ้าผู้ส่งออกมี เหตุผลสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ควรจะมีผ่อนผันระยะเวลาให้ตามความจำเป็น โดยพิจารณาจากสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น และพฤติกรรมของผู้ส่งออก นอกจากนี้ก็ควรพิจารณาจากประเภทของสินค้าด้วย เช่น สินค้าประเภทอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม ก็ต้องใช้ เวลาในการผลิต สินค้า เกษตรกรรมก็ต้องรอฤดูกาลและระยะเวลาในการ เก็บเกี่ยว เป็นต้น

ค) ถ้าผู้ส่งออกไม่สามารถส่งออกได้ภายในกำหนดและถูกปรับ แต่ต่อมาภายหลัง ผู้ส่งออกสามารถส่งออกได้ภายใน ๔๐ วัน นับแต่วันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนด ธนาคารพาณิชย์ จะต้องขอคืน เบี้ยปรับจากธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน ๔๐ วัน มิฉะนั้น จะไม่ได้คืน ซึ่งบางครั้งผู้ส่งออกอาจส่ง เอกสารหลักฐานให้ธนาคารพาณิชย์ช้า หรืออาจจะ เกิดจากการปลั่ง เผลอหลงลืม ของผู้ส่งออกหรือธนาคารพาณิชย์ ทำให้ขอคืน เบี้ยปรับจากธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ทันภายใน ๔๐ วัน

ข้อ เสนอแนะ

เมื่อธนาคารพาณิชย์ขอคืน เบี้ยปรับ เกินกำหนดเวลา ๔๐ วัน ไปบ้าง เล็กน้อย ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ควรผ่อนผันคืน เบี้ยปรับให้ เมื่อมีเหตุผลสมควร เนื่องจากผู้ส่งออกได้ใช้ เงินไปตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว คือได้นำเงินไปใช้ในการส่งออก และได้มีการส่งออกแล้ว

ง) ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยให้ถือว่ามีการชำระ เงินค่าสินค้าภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ตัวแลก เงินครบกำหนดชำระ เงิน และธนาคารพาณิชย์ต้องชำระ เงินคืนให้ธนาคาร แห่งประเทศไทยภายใน ๒ วัน ในบางครั้งผู้ซื้อสินค้าที่อยู่ต่างประเทศก็ไม่ได้ชำระ เงินตามกำหนด

เวลาเสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซื้อสินค้าที่อยู่ในประเทศแถบตะวันออกกลาง และผู้ซื้อที่ไม่ได้ทำหนังสือขออนุญาตนำเข้าเงินตามตัวแลกเงินมา ดังนั้น เมื่อเกินกำหนดเวลา ธนาคารแห่งประเทศไทยก็คิดเบี้ยปรับจากธนาคารพาณิชย์ร้อยละ ๑๑ ต่อปี ซึ่งมีใช้ความผิดของผู้ส่งออกหรือธนาคารพาณิชย์

ข้อเสนอแนะ

ในกรณีที่มีการชำระเงินเข้า ถ้ามีใช้ความผิดของผู้ส่งออกหรือธนาคารพาณิชย์ในประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ไม่ควรปรับ ในการที่จะตัดสินว่ามีการชำระค่าสินค้าตามตัวแลกเงินเมื่อใดนั้น ไม่ควรถือตามเกณฑ์ ๑๐ วัน โดยเคร่งครัด ควรจะดูจากเอกสารการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาเป็นหลัก

จ) กรณีที่ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกตามตัวแลกเงิน ระเบียบกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดส่งหลักฐานการรับชำระเงินตราต่างประเทศให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับชำระหนี้ หรือวันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระแล้วแต่กรณี ถ้าเกิดกรณีที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระ แต่ตัวแลกเงินยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือถึงกำหนดชำระแล้ว แต่ผู้ซื้อสินค้ายังไม่ยอมชำระเงิน ธนาคารพาณิชย์ก็ไม่สามารถส่งหลักฐานการรับชำระเงินตราต่างประเทศได้ ต้องถูกปรับ

ข้อเสนอแนะ

กรณีเช่นนี้มีใช้ความผิดของผู้ส่งออกหรือธนาคารพาณิชย์ ไม่ควรปรับ

ฉ) ในกรณีที่ผู้ส่งออกตัวสัญญาใช้เงินสามารถส่งสินค้าส่วนที่ยังไม่ได้ส่งออกได้ภายใน ๔๐ วัน นับแต่วันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนด ธนาคารพาณิชย์จะต้องขอคืนเบี้ยปรับภายใน ๔๐ วัน นับแต่วันที่ตัวสัญญาใช้เงินถึงกำหนด ถ้าเกิดกรณีที่ผู้ส่งออกตัวสัญญาใช้เงินสามารถส่งสินค้าออกได้ในวันที่ ๔๐ พอดี ธนาคารพาณิชย์ก็ไม่สามารถขอคืนเบี้ยปรับพร้อมทั้งส่งหลักฐานได้ทันตามกำหนด ๔๐ วัน

ข้อเสนอแนะ

ถ้าผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินสามารถส่งสินค้าออกได้ทันภายในกำหนด ๔๐ วัน ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ควรจะคืน เบี้ยปรับให้ ไม่ควรจะต้องเกณฑ์ว่าจะต้องขอคืนภายใน ๔๐ วัน โดยควรจะผ่อนผันระยะเวลาในการขอคืน เบี้ยปรับให้ตามสมควร

ข) ตามระเบียบกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่ง เอกสารแสดงรายการจัดซื้อสินค้า ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน ๔๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินไว้ ถ้าผู้ส่งออกสามารถส่งออกได้ภายในกำหนด ๔๐ วัน ก็ยังคงต้องจัดส่ง เอกสารแสดงรายการจัดซื้อสินค้าให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทั้ง ๆ ที่สินค้าได้ส่งออกไปแล้ว

ข้อเสนอแนะ

กรณีเช่นนี้ควรผ่อนผัน เพราะได้มีการส่งสินค้าออกไปแล้ว ตรงตามเจตนารมณ์ของระเบียบอยู่แล้ว และถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบก็ตรวจสอบไม่ได้ เพราะไม่มีสินค้าให้ตรวจสอบ

๒. การคิด เบี้ยปรับของธนาคารแห่งประเทศไทย บางครั้งไม่สมควร ไม่ยุติธรรม และเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น ต้องจัดส่งรายงาน เอกสารหลักฐานต่าง ๆ การขอคืน เบี้ยปรับ ฯลฯ ภายในกำหนดเวลา ซึ่งเกิดผลเสียดังนี้

ก) ผู้ส่งออกที่ตีหมตกำลังใจ เมื่อถูกปรับ เพราะหลงลืมไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบภายในกำหนดเวลา โดยไม่ได้มีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงระเบียบ

ข) ผู้ส่งออกที่ไม่สุจริต ก็ยังคงหาทางหลีกเลี่ยงระเบียบต่อไปอีก เพราะบางครั้ง เอกสารหลักฐานก็สามารถสร้างขึ้นมาเองได้

ค) ผู้ส่งออกมองภาพพจน์ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ได้มีเจตนาที่จะช่วยผู้ส่งออกอย่างแท้จริง แต่บางครั้งกลับซ้ำเติม เพราะ เมื่อถูกปรับร้อยละ ๑๑ ต่อปี รวมกับส่วนลดอีกร้อยละ ๗ ต่อปี (ถ้าคิดเป็นอัตราดอกเบี้ยแล้วจะสูงกว่านี้) จะเป็นดอกเบี้ยร้อยละ ๑๘ ต่อปี ในขณะที่

สามารถขอสิน เชื่อโดยวิธีปกติจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราดอกเบี้ย เพียงร้อยละ ๑๖.๐-๑๗.๕ ต่อปี ทั้งยังไม่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบมากมายอีกด้วย

ง) ทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีรายได้ลดลง เพราะผู้ส่งออกจะต้อง ผลิตรายได้ที่เพิ่มขึ้นนี้ให้กับผู้ขายสินค้า (ถ้าสามารถผลักได้)

จ) ถ้าผู้ส่งออกไม่สามารถผลักภาระได้ ก็จะทำให้ต้นทุนในสินค้าที่ส่งออกสูง ราคาขายก็ต้องสูง ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ส่งออกในต่างประเทศได้ จึงเป็นผลเสียแก่เศรษฐกิจ ของประเทศโดยรวม

ข้อเสนอแนะ

ก) การพิจารณาปรับ ควรดูเจตนา ไม่ควรจะเอาระเบียบซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้กำหนดขึ้นแต่เพียงผู้เดียว เป็นเครื่องวัดเสมอไป ถ้าการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เป็นเพราะความหลงลืม รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ โดยไม่ได้ มีเจตนาหลีกเลี่ยงระเบียบ ก็ควรให้อภัย หรือถ้าจำเป็นจะต้องปรับจริง ๆ ก็ควรมีการยืดหยุ่นบ้างพอสมควร โดยพิจารณาจากเจตนาและความหนักเบาหรือสาระสำคัญของความผิด ไม่ควรปรับ ๑๑% ราว

ข) ควรกำหนดเบี้ยปรับให้มีอัตรายืดหยุ่นได้พอสมควร เช่น กำหนดไว้ระหว่าง ๒-๑๐% เป็นต้น และในการพิจารณาปรับก็ควรมีเกณฑ์ว่า ความผิดเช่นไร มีเจตนาหรือไม่ ควรปรับในอัตราเท่าใด นอกจากนี้ควรต้องพิจารณาถึงอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบัน เป็น เกณฑ์ด้วย

ค) ในการลงโทษผู้ส่งออกที่มีเจตนาไม่สุจริต ถ้าพยายามหลีกเลี่ยงระเบียบ และถูกปรับและลงโทษหลายครั้งแล้ว ยังไม่เข็ดหลาบ ก็ควรมีการ Black List ทั้งตัวนิติบุคคล และกรรมการ

ง) ค่าปรับร้อยละ ๑๑ ต่อปี เป็นอัตราที่สูงเกินไป เพราะเมื่อรวมกับอัตรา ส่วนลดร้อยละ ๗ ต่อปีแล้ว จะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ตามวิธีปกติ ควรพิจารณาลดลงมาตามความเหมาะสม

จ) ก่อนที่จะปรับ ถ้าเป็นไปได้ควรจะให้ธนาคารพาณิชย์ทราบก่อนทุกครั้ง เพราะอาจจะ เป็นกรณีที่ไม่ควรปรับ เช่น เข้าใจผิดกันหรือเกิดจากการพลั้ง เผลอ หลงลืมส่งเอกสารหลักฐาน เป็นต้น จะได้ไม่ต้อง เสียเวลาในการคืน เบี้ยปรับภายหลัง

ฉ) การปรับบางครั้งไม่สมควร เช่น การที่ผู้ส่งออกขยายช่วงลดตามเอกสารประกอบตัวฉบับใหม่ เช่น เปลี่ยนจากคำสั่งซื้อสินค้าเป็น เลต เตอร์ออฟเครดิต หรือจากเลต เตอร์ออฟเครดิต เป็นตัวแลกเงิน เป็นต้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิด เบี้ยปรับในช่วงที่เปลี่ยน เอกสารประกอบตัว เพราะมองว่า เป็นคนละ เรื่องกัน แต่ผู้ส่งออกมองว่าเป็น เรื่องเดียวกัน สินค้าจำนวนเดียวกัน ทำให้ผู้ส่งออกต้องขอคืน เบี้ยปรับในภายหลัง หลังจากที่ได้ส่งออกไปแล้ว เป็นการเพิ่ม ปริมาณงานและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ และผู้ส่งออก มีภาพพจน์ที่ไม่ค่อยดีต่อกัน กล่าวคือ

ก) ธนาคารแห่งประเทศไทยมองธนาคารพาณิชย์ว่า มักจะช่วย เหลือลูกค้า และไม่ค่อยยอมปฏิบัติตามระเบียบ จึงได้ออกระ ระเบียบให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามมา วมทั้งการปรับด้วย และยังผลลัการะในการติดตามให้ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแต่ เดิมส่วนใหญ่ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ทำ เป็นการประหยัดเวลาและแรงงานของธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ เป็นการเพิ่มงานให้ กับธนาคารพาณิชย์

ข) ธนาคารแห่งประเทศไทยมองผู้ส่งออกว่า ส่วนใหญ่พ่อค้ามักจะหาผลประโยชน์ จากเงินที่ได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ บางครั้งไม่ได้นำเงินไปใช้ตาม เจตนาของระเบียบ จึงได้ออกระ ระเบียบและกฎ เกณฑ์ขึ้นมาควบคุมการใช้ เงินที่ให้ไปมากมาย รวมทั้งคิด เบี้ยปรับในอัตราที่สูงถึงร้อยละ ๑๑ ต่อปี เพื่อเป็นการลงโทษและปรับอัตราดอกเบี้ยให้ใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ย โดยการกั ยึดตามปกติ

ค) ธนาคารพาณิชย์มองธนาคารแห่งประเทศไทยว่า เป็นผู้ที่มีอำนาจควบคุมธนาคารพาณิชย์ สามารถวางระเบียบกฎ เกณฑ์ต่าง ๆ ได้ โดยมักจะไม่นำเนื่งว่าธนาคารพาณิชย์สามารถปฏิบัติ

ได้หรือไม่ และเป็นผู้ที่เคร่งครัดระเบียบไม่มีการยืดหยุ่น

ง) ธนาคารพาณิชย์มองผู้ส่งออกว่าเป็นส่วนที่ทำได้ให้กับธนาคาร ถ้ายังไม่มีข้อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้าที่เลว ก็ถือว่าเป็นลูกค้าที่ดี ควรให้ความเชื่อถือและมีความเกรงใจ ตลอดจนให้บริการที่ดีกว่า เพื่อแข่งขันกับธนาคารแห่งอื่นได้ บางครั้งจึงมีความเกรงใจไม่ยอมรับกวนลูกค้าให้มากนัก และให้ความเชื่อใจลูกค้าจนต้องถูกปรับไปกับลูกค้าด้วย แต่ก็มีลูกค้าบางรายที่ธนาคารพาณิชย์มองว่า ชอบพลิกแพลงและคอยหลีกเลียงระเบียบอยู่เสมอ เมื่อมีโอกาสได้เงินไปแล้วไม่ค่อยสนใจระเบียบมากนัก ไม่มีความรับผิดชอบ

จ) ผู้ส่งออกมองธนาคารแห่งประเทศไทยว่า เข้มงวด เจ้าระเบียบ ชอบปรับ ไม่ค่อยยอมมองปัญหาที่ผู้ส่งออกประสบ ไม่ได้มีเจตนาที่ช่วยเหลือผู้ส่งออกอย่างจริงจัง บางครั้งไม่มีเหตุผล

ฉ) ผู้ส่งออกมองธนาคารพาณิชย์ว่า บริการให้ผู้ส่งออกไม่เต็มที่ เพราะผลตอบแทนน้อย ชอบอ้างระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าทำไม่ได้ บริการลูกค้าไม่เท่าเทียมกัน สนใจผู้ส่งออกรายใหญ่มากกว่ารายย่อย

ข้อเสนอแนะ

ควรที่ทุกฝ่ายจะหันมาทำความเข้าใจกัน ร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อประโยชน์ของประเทศไทย เป็นสำคัญ อย่ามีอคติต่อกัน ควรเข้าใจว่า

ก) การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยออกกระเป๋ายกเกณฑ์เข้มงวดซึ่งค่อนข้างจะเข้มงวดนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการใช้เงินไปตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างแท้จริง ป้องกันผู้ที่พยายามฉวยโอกาสหาผลประโยชน์โดยเจตนาไม่สุจริต สำหรับผู้ส่งออกที่ตั้งใจนำเงินไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์และไม่พยายามฉวยโอกาสหาผลประโยชน์แล้ว ก็คงไม่มีปัญหาในการปฏิบัติแต่อย่างใด

อนึ่ง การออกกระเป๋ายกเกณฑ์เข้มงวดก็เนื่องจากสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากธนาคารพาณิชย์และผู้ส่งออกนั่นเอง กล่าวคือ อาจจะมีธนาคารพาณิชย์บางธนาคารไม่ค่อยยอมให้

ความช่วยเหลือเหลือเกินธนาคารแห่งประเทศไทยในการควบคุมดูแลผู้ส่งออกให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ เพื่อคอยจกจ่ายหาผลประโยชน์ ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกระเบียบมาเพื่อที่จะใช้ เป็นมาตรการในการควบคุมการนำเงินไปใช้ให้ตรงตามเจตนารมณ์ของระเบียบ โดยเพิ่มกฎเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์ต้องควบคุมการปฏิบัติของผู้ส่งออกให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และเป็นการอุดหนุนโหว่ของระเบียบ หรือป้องกันผู้ส่งออกที่ไม่สุจริต มิให้หาผลประโยชน์จากความช่วยเหลือไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ การทำงานของธนาคารแห่งประเทศไทย จะต้องทำอย่างมีระเบียบแบบแผน เพราะมีฝ่ายตรวจสอบกิจการภายในของธนาคาร และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน คอยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานให้ตรงตามระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับของธนาคารที่ตั้งไว้

ข) ธนาคารพาณิชย์มิใช่จะไม่พยายามให้ความร่วมมือกับธนาคารแห่งประเทศไทย แต่สภาพทางธุรกิจซึ่งต้องอาศัยความรวดเร็ว ฉับพลัน การแข่งขันกัน และความไว้วางใจกัน หลังจากที่ได้ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน เป็นต้น อาจทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องให้ความอะลุ่มอล่วยแก่ลูกค้าพอสมควร โดยแท้จริงแล้วธนาคารพาณิชย์ไม่ได้มีเจตนาที่จะช่วยเหลือลูกค้าในทางที่ผิดเสมอไป ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ที่รับผิดชอบในความเสียหายทั้งหมด ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์เองก็ไม่อยากจะได้ลูกค้าที่มีเจตนาไม่สุจริต เหมือนกัน

ทางด้านผู้ส่งออก บางครั้งธนาคารพาณิชย์ก็จำเป็นต้องเข้มงวด เพราะระเบียบและกฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้อย่างนั้น ธนาคารพาณิชย์อยู่ในฐานะตัวกลางไม่ปฏิบัติตามไม่ได้ ซึ่งนอกจากจะถือว่าไม่ให้ความร่วมมือแล้ว ยังอาจถูกปรับอีกด้วย

ค) ผู้ส่งออกมิใช่พ่อค้าที่คอยฉวยโอกาสเสมอไป พ่อค้าที่ดีก็มีมาก ควรแยกออกจากกัน ถ้าผู้ส่งออกไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ควรพิจารณาว่าเป็นเพราะอะไร เป็นเพราะเหตุสุดวิสัย เพราะพลังเพลอหลงลืม เพราะระเบียบวางไว้แต่ปฏิบัติไม่ได้ หรือเพราะเจตนา ถ้าเป็นเพราะเจตนา ก็ควรลงโทษสถานหนัก เช่น ปรับเต็มที่ งดรับช่วง หรืออาจจะ Black List แต่ถ้าไม่ได้เจตนา ก็ควรผ่อนปรนให้บ้างตามสมควร การพิจารณาปรับควรดูเจตนาเป็นสำคัญ ควรจะมีการยืดหยุ่นพอสมควร และควรมีการพิจารณาปรับด้วยความเป็นธรรม

๔. ระเบียบและหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย บางครั้งไม่ชัดเจน เมื่อปัญหาเกิดขึ้น ก็มักจะตีความหมายได้หลายอย่าง ซึ่งบางครั้ง เจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยก็ตีความโดยใช้ดุลพินิจของตนเอง ทำให้เกิดปัญหา ตัวอย่างกรณีที่ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ไม่ชัดเจน เช่น

ก) กรณีเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินเป็น Brief Cable Letter of Credit ชนิดเพิกถอนไม่ได้ จะนำไปขายช่วงลดได้หรือไม่ ถ้าได้จะถือว่าเป็น Letter of Credit ชนิดเพิกถอนไม่ได้ หรือเป็นคำสั่งซื้อสินค้า (Order) เพราะ เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินทั้ง ๒ ประเภท ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดในอัตราที่ต่างกัน

ข) เอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินหรือ เอกสารหลักฐานอื่น บางครั้งเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยตอบว่าใช้ได้ แต่พอเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่กลับใช้ไม่ได้ หรือบางครั้งธนาคารพาณิชย์ไม่แน่ใจว่า เอกสารประกอบตัวฯ จะนำประกอบใช้ขายช่วงลดได้หรือไม่ จึงโทรศัพท์ถามเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน และได้รับคำตอบว่าใช้ได้ แต่เมื่อนำตัวสัญญาใช้เงินไปขายช่วงลดจริง ๆ กลับใช้ไม่ได้ เพราะ เปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบ เอกสาร

ข้อเสนอแนะ

- ก) ควรเขียนระเบียบให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ เข้าใจง่าย
- ข) ควรมีเอกสารชี้แจงรายละเอียดตามระเบียบให้ชัดเจน
- ค) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรระบุ เอกสาร หลักฐาน และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ
- ง) ในกรณีที่ เป็นปัญหา เจ้าหน้าที่ผู้จะให้คำตอบควร เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบพอสมควร ส่วนในกรณี เป็น เรื่องที่เกิดขึ้น เป็นประจำควรจะมีคำตอบ เป็นบรรทัดฐานไว้
- จ) ธนาคารแห่งประเทศไทย ควรทำความเข้าใจกับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความเข้าใจไปในทางเดียวกัน มีมาตรฐาน เท่ากัน

๕. การให้ความอนุเคราะห์แก่กิจการส่งออกยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอีกบางประการ เพื่อให้การอนุเคราะห์ เป็นไปอย่างทั่วถึง เหมาะสมและ เกิดผลประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

- ก) ควร เปลี่ยนวิธีการจากการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้ เงิน เป็นการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงิน เพราะจะ เป็นการประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายลงไปได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่มีการชำระคืน เงินบางส่วนก่อนครบกำหนดชำระบ่อยครั้ง เพราะไม่ต้องคำนวณและคืนส่วนลด ให้ทุกครั้งที่มีการชำระก่อนกำหนด นอกจากนี้จะทำให้ผู้ส่งออกได้ เงินไปใช้จ่ายมากขึ้นกว่า เดิม โดย เสียดอก เบี้ยในอัตราที่ต่ำลง (อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง)
- ข) ควร เพิ่มความอนุเคราะห์แก่กิจการส่งออกที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของคน ไทยให้มากขึ้น เป็นพิเศษ เช่น สินค้า เกษตรกรรม สินค้าหัตถกรรม สินค้าอุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น
- ค) ในช่วงที่สินค้าพืชไร่ส่งออกสู่ตลาด ควร เพิ่มวง เงินให้แก่ผู้ส่งออกที่ขยายช่วง ลดตัวสัญญาใช้ เงินตามใบรับฝากสินค้า เพื่อให้ผู้ส่งออกสามารถซื้อสินค้าพืชไร่ได้มากขึ้น ทำให้ราคา ผลิตผลพืชไร่สูงขึ้น เป็นการช่วยเหลือชาวนา ชาวไร่ ทางอ้อม
- ง) ในการออกระเบียบ เพื่อให้การอนุ เคราะห์ เป็นไปอย่าง เหมาะสม ไม่มีอุปสรรค ในการปฏิบัติตาม และสร้างภาพพจน์ที่ดีระหว่างผู้ออกระ เบียบและผู้ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบ ควร มี การปรึกษาหารือหรือรับฟังความคิดเห็นจาก เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของธนาคารพาณิชย์ก่อนว่า สามารถ ปฏิบัติตามได้หรือไม่ สะดวกหรือไม่ และมีอุปสรรคหรือไม่อย่างไร เพราะในทางปฏิบัติ เท่าที่ผ่านมา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ เท่านั้น ซึ่งผู้บริหารระดับนี้มีมักจะ ไม่ทราบรายละเอียดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้แล้ว เมื่อได้นำระเบียบ ออกใช้แล้วควรมีการ ประเมินผลว่าผลที่ได้รับสมดัง เจตนารมณ์หรือไม่ เพียงใด
- จ) การควบคุมให้ธนาคารพาณิชย์และผู้ส่งออกนำ เงินไปใช้ตรงตาม เจตนารมณ์ การให้ความอนุ เคราะห์ นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณารายงานและ เอกสารหลักฐาน ที่ผู้ส่งออกและธนาคารพาณิชย์ส่งให้แล้ว ควรตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยให้ฝ่ายกำกับและตรวจสอบ ธนาคารพาณิชย์ตรวจสอบว่า ธนาคารพาณิชย์ได้ปฏิบัติถูกต้องตรงตามระเบียบหรือไม่ และ เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ เป็น เอกสารที่ถูกต้องแท้จริงหรือไม่

จ) ในบางครั้งผู้ส่งออกอยู่ในระหว่างดำเนินการส่งออก แต่ไม่สามารถส่งออก ได้ทันกำหนด ๑๔๐ วัน ตามตัวสัญญาใช้เงิน เช่น อยู่ในระหว่างรวบรวมสินค้า สินค้าอยู่ในระหว่าง การผลิต หรือเกิดเหตุสุดวิสัย เป็นต้น ผู้ส่งออกก็หมดสิทธิ์รับความอนุเคราะห์ตามตัวสัญญาใช้เงิน อีกต่อไป ทำให้ผู้ส่งออกเดือดร้อน การส่งออกชะงักงัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้า ออกให้มากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยควรพิจารณาต่ออายุตัวสัญญาใช้เงินให้กับผู้ส่งออกที่ประสบ ปัญหาดังกล่าวตามความจำเป็น เป็นราย ๆ ไป โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าปกติ

ตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจะพบว่า มีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขอรับความอนุเคราะห์ จากธนาคารแห่งประเทศไทยน้อยมาก จากการศึกษาวิจัยพบว่ามีสาเหตุใหญ่ ๆ พอสรุปได้ดังนี้

๑. ในอดีตที่ผ่านมา สถาบันการเงิน (ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย) ให้ความสนใจที่จะนำตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมไป ขายช่วงลดต่อธนาคารแห่งประเทศไทยน้อย ทั้งนี้เพราะ

ก) กิจการอุตสาหกรรมขาดหลักประกันที่ดีพอ เพราะถ้า เป็นกิจการที่มีฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานดีแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะระงับการให้ความอนุเคราะห์ คง เหลือ แต่กิจการอุตสาหกรรมที่เพิ่ง เริ่มก่อตั้งยังช่วยตัวเองไม่ค่อยได้ จนถึงกิจการที่มีฐานะการเงินและผล การดำเนินงานปานกลาง ดังนั้น อัตราความเสี่ยงจึงสูง หลักทรัพย์ค้ำประกัน เช่น โรงงาน เครื่อง จักร ก็ไม่เป็นที่สนใจของสถาบันการเงินนัก เพราะจำหน่ายยาก ราคาตก และเป็นภาระในการดูแล รักษา

ข) ผลตอบแทนที่ได้รับเพียงร้อยละ ๒ ต่อปี สถาบันการเงินพิจารณาแล้วว่าไม่ค่อยคุ้มกับค่าใช้จ่าย ความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระ เงินคืน และความยุ่งยากที่จะต้องคอยปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น สถาบันการเงินจึงไม่มีนโยบายที่รับซื้อลดตัวสัญญาใช้ เงินประเภทนี้ไว้ นอกจากลูกค้ารายใหญ่ หรือลูกค้าที่ดีจริง ๆ เท่านั้น แต่จะใช้วิธีการให้กู้ยืมใน อัตราดอกเบี้ยปกติซึ่งได้รับผลตอบแทนสูงกว่า

ข้อ เสนอแนะ

ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมาตรการในการดึงดูดใจให้สถาบันการเงินหันมาสนใจการให้สินเชื่อด้านนี้เพิ่มขึ้น เช่น ให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น ให้บริการที่สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. ในอดีตที่ผ่านมา ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายช่วงลดผ่านสถาบันการเงินไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้ เพราะ

ก) การประชาสัมพันธ์น้อย ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม่ค่อยทราบว่าธนาคารแห่งประเทศไทยมีการช่วยเหลือในด้านนี้ หรือบางรายอาจจะทราบ แต่ไม่แน่ใจว่าตนเองจะอยู่ในข่ายที่ขอรับความอนุเคราะห์ได้หรือไม่

ข) ปัญหาในด้านบัญชีและรายละเอียดต่าง ๆ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรายย่อยและปานกลางมักไม่มีการบันทึกบัญชีและรายละเอียดที่สมบูรณ์ ถ้าเป็นนิติบุคคลก็เพียงจัดทำบัญชีและงบการเงินเพื่อเสียภาษีเท่านั้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ มักจะไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

ค) การประกอบกิจการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ในต่างจังหวัด ดังนั้น จึงต้องขอสินเชื่อผ่านสาขาของสถาบันการเงินในต่างจังหวัด ถ้าขอสินเชื่อวงเงินสูงเกินกว่าอำนาจผู้จัดการสาขาของสถาบันการเงิน จะต้องส่งเรื่องเข้ามาในสำนักงานใหญ่ ซึ่งเสียเวลาและไม่สะดวก แต่ถ้าจะให้อยู่ในวงเงินที่ผู้จัดการสาขาของสถาบันการเงินนั้น ๆ อนุมัติได้ ก็จะได้วงเงินที่ต่ำมาก ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมักจะไม่สนใจ เพราะไม่คุ้มกับการที่ต้องส่งเอกสารหลักฐานและการปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ง) เนื่องจากสถาบันการเงินไม่ค่อยสนใจหลักทรัพย์ค้ำประกันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม เพราะจำหน่ายาก ราคาตก และเป็นภาระในการดูแล จึงตีราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันต่ำ ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถหาหลักทรัพย์ค้ำประกันให้คุ้มวงเงินได้ หรือบางรายอาจจะมีหลักทรัพย์มาก แต่ได้วงเงินน้อยไม่คุ้มกับหลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกัน จึงไม่สนใจที่จะขอรับความอนุเคราะห์ตามวิธีการนี้

ข้อเสนอแนะ

ก) ควร เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์ให้ถึงตัวผู้ประกอบการโดยตรง ซึ่งอาจจะขอร้องให้สถาบันการเงินช่วยประชาสัมพันธ์ให้ด้วย เพราะ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการมากกว่า แต่ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ควรให้การสนับสนุนอย่าง เพียงพอ

ข) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรชี้แจงรายละเอียดและผลดีผลเสียของการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินประเภทนี้ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบการทราบ

ค) สถาบันการเงินควรพิจารณาเพิ่มอำนาจผู้จัดการสาขาในการอนุมัติวงเงินการรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมให้สูงขึ้น

ง) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรชักจูงไม่ให้สถาบันการเงิน เน้นในด้านหลักทรัพย์ คำประกันมากนัก ควรพิจารณาการให้สินเชื่อโดย เน้นในด้านการดำเนินงานมากกว่า

๓. สาเหตุที่ไม่มีมีการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม เลยตั้งแต่ประกาศใช้ระ เียบตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เพราะ

ก) การประชาสัมพันธ์มีน้อยมาก ผู้ประกอบการไม่ทราบ แม้แต่สถาบันการเงินก็ไม่ค่อยทราบ จากการศึกษาวิจัยพบว่าสถาบันการเงินหลายแห่งไม่ทราบว่ามีการช่วยเหลือ เป็นกรณีพิเศษแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรายย่อย เลย ได้รับคำชี้แจงว่าไม่เคยได้รับระเบียบจากธนาคารแห่งประเทศไทย แต่มีสถาบันการเงินบางแห่งได้รับระเบียบจากธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้ ผ่านสาขาของตนในเขตภาคใต้ จึง เข้าใจว่าให้ความช่วยเหลือ เฉพาะในต่างจังหวัดเท่านั้น

ข) อุปสรรค ข้อขัดข้องอื่น ๆ เหมือนกับกิจการอุตสาหกรรมโดยทั่วไป แต่จะมากกว่า เพราะหลักประกันต่ำกว่า ความเสี่ยงสูงกว่า แต่ต้นทุนเท่ากัน ผลตอบแทนจึงต่ำกว่า ทำให้สถาบันการเงินไม่สนใจที่จะให้สินเชื่อตามวิธีนี้

ข้อเสนอแนะ

- ก) ควรส่งเสริมให้สถาบันการเงินใหม่อีกครั้งหนึ่ง พยายามขยายวงให้สถาบันการเงินสนใจการให้ความช่วยเหลือตามวิธีการนี้
- ข) ขอความร่วมมือสถาบันการเงินให้ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมรายย่อยทราบ
- ค) สอบถามสถาบันการเงินถึงปัญหา อุปสรรค และความต้องการของสถาบันการเงิน เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

อนึ่ง การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากกิจการอุตสาหกรรม ยังมีสิ่งสมควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความช่วยเหลืออีกบางประการ เพื่อให้การอนุเคราะห์เป็นไปอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมถึงกิจการทุกประเภทที่ควรได้รับความช่วยเหลือ และเพื่อเป็นการขจัดปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ออกไปให้หมดสิ้น

ข้อเสนอแนะ

- ก) ควรพิจารณาเพิ่มการช่วยเหลือระยะปานกลาง และระยะยาวด้วย โดยให้ความช่วยเหลือครอบคลุมถึงการซื้อ เครื่องจักรขยายโรงงานด้วย
- ข) อุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตเกษตร เป็นสำคัญ ควรพิจารณาเพิ่มการให้ความช่วยเหลือให้มากขึ้น เพราะผลที่ได้รับจะตกอยู่กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ
- ค) ควรเปลี่ยนวิธีการ เป็นการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้เงินไปใช้จ่ายหมุนเวียนได้มากขึ้น
- ง) อุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ เป็นอย่างมาก ควรให้ความช่วยเหลือโดยไม่มีกำหนดเวลายกเลิก แม้จะประกอบการจนมีความมั่นคงและเลี้ยงตัวได้แล้วก็ตาม

จ) ควรมีการประเมินผลหลังจากที่ได้ประกาศให้ความช่วยเหลือไปแล้ว เพื่อดูว่าได้ผลสมดังเจตนารมณ์หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคที่ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง

ตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อกิจการทาง เกษตร

การให้ความช่วยเหลือแก่กิจการทาง เกษตรในอดีตที่ผ่านมา ไม่ได้รับผลสำเร็จ เท่าที่ควร ทั้งนี้จะ เห็นได้จากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้ความช่วยเหลือ โดยการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากกิจการทาง เกษตรถึง ๔ ประเภท แต่ในปัจจุบันมีผู้ขอรับความอนุเคราะห์เพียง ๒ ประเภท เท่านั้น ส่วนอีก ๒ ประเภท ไม่มีผู้มาขอรับความอนุเคราะห์มานานแล้ว ตัวสัญญาใช้เงิน ๒ ประเภท ที่มีผู้นำมาขายช่วงลดก็มีปริมาณไม่มากนัก จากการศึกษาวิจัยพบว่า เนื่องมาจากสาเหตุใหญ่หลายประการ เช่น

๑. การที่สถาบันการเงินจะให้สิน เชื่อแก่เกษตรกร ต้อง เสียค่าใช้จ่ายสูง หลักประกันต่ำ ความเสี่ยงสูง จึงทำให้สถาบันการเงินไม่ค่อยสนใจที่จะ รับซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินจากผู้ประกอบการ เกษตรกรรมมากนัก

ขอ เสนอแนะ

ก) ควร เพิ่มผลตอบแทนให้แก่สถาบันการเงินให้สูงกว่านี้ เพื่อจูงใจให้สถาบันการเงินหันมาช่วยรับซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินประเภทนี้มากขึ้น

ข) ควรหาทางลดความเสี่ยงภัยในการให้สิน เชื่อ เช่น ชักจูงให้ เกษตรกรรวมกลุ่ม เป็นสหกรณ์หรือกลุ่ม เกษตรกรมากขึ้น หรือสนับสนุนให้มีการประกันสิน เชื่อ เพื่อการ เกษตร

๒. การประชาสัมพันธ์มีน้อย ทำให้ผู้ประกอบการ เกษตรส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าตน เข้าอยู่ ในข่ายที่ขอรับความอนุเคราะห์จากธนาคารแห่งประเทศไทย

ขอ เสนอแนะ

ธนาคารแห่งประเทศไทยควร เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และควรประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนบ้าง เพราะ เข้าถึงตัวผู้ประกอบการได้ดีกว่าวิธีอื่น นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย

ควรทำ เอกสาร เผยแพร่การให้ความอนุเคราะห์กระจายไปทั่วสาขาของสถาบันการเงินในต่างจังหวัดด้วย และอาจจะขอความร่วมมือจากสถาบันการเงินช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ เกษตรกรทราบอีกแรงหนึ่งก็จะ เป็นการดี เพราะสถาบันการเงินใกล้ชิดกับผู้ประกอบการ เกษตรกรมากกว่า

อนึ่ง เพื่อ เป็นการช่วย เหลือแก่ผู้ประกอบการ เกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและเป็นพล เมืองส่วนใหญ่ของประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมการให้ความอนุเคราะห์บางประการ

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ควร เปลี่ยนวิธีการให้ความอนุเคราะห์ เป็นการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินแทนการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อให้ผู้ประกอบการ เกษตรกรสามารถได้รับ เงินทุนไปเต็มตามจำนวนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความอนุเคราะห์
- ๒) ควร เพิ่มความอนุเคราะห์ระยะยาว และปานกลางด้วย เพื่อให้ผู้ประกอบการ เกษตรกรสามารถลงทุนขยายกิจการได้ เช่น ให้ความอนุเคราะห์ในการซื้อรถแทรกเตอร์ สร้างฟาร์ม สร้างยุ้งฉาง เป็นต้น
- ๓) บางช่วงระยะเวลาตามฤดูกาล ธนาคารแห่งประเทศไทย ควร เพิ่มการให้ความอนุเคราะห์แก่การประกอบกิจการ เกษตร เป็นกรณีพิเศษ เช่น เพิ่มวงเงิน เพิ่มระยะเวลา หรือเพิ่มการอนุเคราะห์ โดยจะต้องพยายาม เพิ่มความช่วยเหลือให้ทันทั่วถึง เพื่อให้การช่วยเหลือถึงมือผู้ประกอบการ เกษตรกรอย่างแท้จริง
- ๔) ระเบียบการให้ความอนุเคราะห์ที่ไม่มีผู้ขอรับความอนุเคราะห์มานานแล้ว ควร วิเคราะห์ถึงสาเหตุและแก้ไขปรับปรุงให้ผู้ประกอบการ เกษตรกรสามารถขอรับความอนุเคราะห์ได้ หรือถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่าหมดความจำเป็นที่จะช่วยเหลือแล้ว ก็ควรประกาศยกเลิกการช่วยเหลือ เสีย
- ๕) การให้ความอนุเคราะห์ที่ไม่ได้ออกเป็นระเบียบ ควรออก เป็นระเบียบ เพื่อให้เหมือนกับการให้ความอนุเคราะห์โดยทั่ว ๆ ไป และ เพื่อให้มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนสามารถอ้างอิงได้

ตัวสัญญาใช้ เงินกรณีพิเศษ

ปัจจุบันมีการให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ประกอบการ เป็นกรณีพิเศษนอกเหนือจากการให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ส่งออก ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ เกษตร ๒ ประเภท คือการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม และการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งตัวสัญญาใช้เงินทั้ง ๒ ประเภทนี้มีผู้ขอรับความอนุเคราะห์ไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับเหมาก่อสร้างแทบไม่มีผู้มาขอรับความอนุเคราะห์เลย ทั้งนี้เนื่องจาก

๑. อัตราดอกเบี้ยและอัตรารับช่วงซื้อลดสูงใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยจากการกู้ยืมโดยวิธีปกติ กล่าวคือ ตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดส่วนลดจากบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ส่วนตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับเหมาก่อสร้าง - ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ ๑๔.๕ ต่อปี และธนาคารพาณิชย์คิดดอกเบี้ยจากผู้รับเหมาก่อสร้างในอัตราร้อยละ ๑๖ ต่อปี

ข้อเสนอแนะ

ในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปลดลง ควรปรับอัตราดอกเบี้ยและส่วนลดลงให้ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปพอสมควร

๒. ธนาคารพาณิชย์ไม่สนใจที่จะนำตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับเหมาก่อสร้างไปขายต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เพราะได้ผลตอบแทนในอัตราที่ต่ำเพียงร้อยละ ๑.๕ ต่อปี แต่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงภัยทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

ควรเพิ่มอัตราผลตอบแทนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ที่รับซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากกิจการรับเหมาก่อสร้าง เพื่อจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์สนับสนุนการให้ความอนุเคราะห์ด้านนี้เพิ่มมากขึ้น

๓. วงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจากผู้รับเหมาก่อสร้างเพียงร้อยละ ๗๐ ของมูลค่าของงานที่ได้ส่งมอบงานแก่ส่วนราชการแล้ว ไม่จูงใจให้ผู้รับเหมาก่อสร้างมารับความอนุเคราะห์มากนัก

ข้อเสนอแนะ

ควรพิจารณาเพิ่มวงเงินการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจากกิจการรับเหมาก่อสร้างจากเดิมอีก เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ผู้รับเหมาก่อสร้างได้รับความอนุเคราะห์มากขึ้น

๔. ผู้รับเหมาก่อสร้างส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความอนุเคราะห์ด้านนี้

ข้อเสนอแนะ

ธนาคารแห่งประเทศไทยควรขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ให้ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับเหมาก่อสร้างที่อยู่ในข่ายที่จะรับความอนุเคราะห์ได้ทราบ เพราะธนาคารพาณิชย์มีความใกล้ชิดผู้ประกอบการมากกว่าธนาคารแห่งประเทศไทย

อนึ่ง การให้ความอนุเคราะห์เป็นกรณีพิเศษยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอีกบางประการ เพื่อให้การอนุเคราะห์เป็นไปอย่างทั่วถึงเหมาะสม และเกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ก) ควรเปลี่ยนวิธีการรับช่วงซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม เป็นการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน เพราะโดยสภาพความเป็นจริงแล้ว บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไม่ได้ซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจากลูกค้าที่ประกอบกิจการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม แต่ได้ให้กู้ยืมแก่ลูกค้าตามวิธปฏิบัติ และขอรับรองให้ลูกค้าออกตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อนำไปขายช่วงลดแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยเหลือให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ได้รับเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำมากขึ้นอีกด้วย

ข) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการประเมินผลการให้ความอนุเคราะห์ว่าได้ประโยชน์ สมดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และมีปัญหา อุปสรรคในทางปฏิบัติอย่างไรบ้าง เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไขระ เียบยการให้ความช่วยเหลือให้เหมาะสมต่อไป

ค) ในการให้ความอนุเคราะห์สำหรับตัวสัญญาใช้ เงินกรณีพิเศษ ธนาคารแห่งประเทศไทย ควรพิจารณา เพิ่มการอนุเคราะห์ให้ครอบคลุมถึงกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น โดย ไม่ควรจะ เน้น เฉพาะในด้าน เศรษฐกิจด้านเดียว ควรคำนึงถึงด้านการศึกษา พละนาามัย วัฒนธรรม และสังคม ฯลฯ ด้วย โดยการเพิ่มการให้ความอนุเคราะห์แก่กิจการการศึกษา เอกชน สถานพยาบาล ของ เอกชน การประกอบอาชีพประเภทที่ใช้ฝีมือแรงงาน การประกอบอาชีพของคนไทย เป็นต้น

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย